

EUROPOS BENDRIJŲ
BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ
IR ALBANIJOS RESPUBLIKOS
STABILIZACIJOS IR ASOCIACIJOS SUSITARIMAS

BELGIJOS KARALYSTĖ,
ČEKIJOS RESPUBLIKA,
DANIJOS KARALYSTĖ,
VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,
ESTIJOS RESPUBLIKA,
GRAIKIJOS RESPUBLIKA,
ISPANIJOS KARALYSTĖ,
PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,
AIRIJA,
ITALIJOS RESPUBLIKA,
KIPRO RESPUBLIKA,
LATVIJOS RESPUBLIKA,
LIETUVOS RESPUBLIKA,
LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,
VENGRIJOS RESPUBLIKA,
MALTOS RESPUBLIKA,
NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,
AUSTRIJOS RESPUBLIKA,
LENKIJOS RESPUBLIKA,
PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,
SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,
SUOMIJOS RESPUBLIKA,
ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,
JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

Europos bendrijos steigimo sutarties, Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties ir
Europos Sąjungos sutarties Susitariančiosios šalys, toliau – valstybės narės, ir

EUROPOS BENDRIJA, EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJA,

toliau – Bendrija,

viena Susitariančioji šalis, ir

ALBANIJOS RESPUBLIKA, toliau – Albanija,

kita Susitariančioji šalis,

ATSIŽVELGDAMOS į tvirtus Šalių ryšius ir bendras vertybes, troškimą sustiprinti tuos ryšius ir sukurti glaudžius bei ilgalaikius savitarpiskumu ir abipusiais interesais pagrįstus santykius, kurie turėtų sudaryti sąlygas Albanijai stiprinti ir plėsti santykius su Bendrija ir jos valstybėmis narėmis, kurie buvo užmegzti 1992 m. pasirašius Prekybos bei komercinio ir ekonominio bendradarbiavimo susitarimą,

ATSIŽVELGDAMOS į šio Susitarimo svarbą stabilizacijos ir asociacijos procesui pietryčių Europos šalyse, į jo svarbą kuriant ir stiprinant stabilią Europą, grindžiamą bendradarbiavimu, kurio pagrindas yra Europos Sąjunga, ir į jo svarbą Stabilumo paktui,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių įsipareigojimą visomis priemonėmis prisidėti prie politinės, ekonominės bei institucinės Albanijos ir viso regiono stabilizavimo, t. y. prisidėti kuriant pilietinę visuomenę ir demokratiją, stiprinant institucijas ir reformuojant viešąjį valdymą, integruojant regioninę prekybą ir stiprinant ekonominį bendradarbiavimą, bendradarbiaujant įvairiose srityse, ypač teisėsaugos ir vidaus reikalų, ir stiprinant nacionalinį bei regioninį saugumą,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių įsipareigojimą didinti politines ir ekonomines laisves, kuris yra šio Susitarimo pagrindas, taip pat gerbti žmogaus teises, teisinės valstybės principus, įskaitant nacionalinių mažumų teises, ir demokratijos principus, pagrįstus daugiapartine sistema ir laisvais bei sąžiningais rinkimais,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių įsipareigojimą visiškai įgyvendinti visus JT Chartijos, ESBO, ypač Helsinkio baigiamojo akto, Madrido ir Vienos konferencijų baigiamųjų dokumentų, Paryžiaus chartijos dėl naujosios Europos ir pietryčių Europos Stabilumo pakto principus bei nuostatas ir taip prisidėti prie regiono stabilumo ir regiono šalių bendradarbiavimo,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių įsipareigojimą laikytis laisvosios rinkos ekonomikos principų ir Bendrijos sutikimą prisidėti prie ekonomikos reformų Albanijoje,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių įsipareigojimą vykdyti laisvąją prekybą pagal PPO susitarimo teises ir pareigas,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių siekį toliau plėsti nuolatinį politinį dialogą abiem Šalims svarbiais dvišaliais ir tarptautiniais klausimais, tarp jų ir regionų klausimais, atsižvelgiant į Europos Sąjungos bendrą užsienio ir saugumo politiką,

ATSIŽVELGDAMOS į Šalių įsipareigojimą kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir stiprinti bendradarbiavimą kovojant su terorizmu remiantis 2001 m. spalio 20 d. Europos konferencijos deklaracija,

ĮSITIKINUSIOS, kad šis Susitarimas sukurs naujas sąlygas ekonominiams jų tarpusavio santykiams, visų pirma prekybos ir investicijų plėtrai – esminėms ekonomikos pertvarkymo ir atnaujinimo priemonėms,

ATSIŽVELGDAMOS į Albanijos įsipareigojimą derinti atitinkamų sričių teisės aktus prie Bendrijos teisės aktų ir veiksmingai juos įgyvendinti,

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrijos norą ryžtingai remti reformų įgyvendinimą ir taikyti visas turimas bendradarbiavimo ir techninės, finansinės bei ekonominės pagalbos priemones išsamios daugiametės orientacinės programos, skirtos šiam tikslui siekti, pagrindu,

PATVIRTINDAMOS, kad šio Susitarimo nuostatomis taikoma Europos bendrijos steigimo sutarties IV antraštinės dalies trečioji dalis įpareigoja Jungtinę Karalystę ir Airiją kaip atskiras susitarimo šalis, o ne kaip Europos bendrijos dalį tol, kol Jungtinė Karalystė arba Airija (nelygu atvejis) Albanijai praneša, kad yra įpareigota kaip Europos bendrijos dalis pagal prie Europos bendrijos steigimo sutarties ir Europos Sąjungos sutarties pridėdamą Protokolą dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos. Tas pats taikoma ir Danijai pagal prie šių sutarčių pridėtą Protokolą dėl Danijos pozicijos,

ATMINDAMOS Zagrebo aukščiausiojo lygio susitikimą, kuriame buvo paraginta tvirtinti stabilizacijos ir asociacijos procese dalyvaujančių šalių ir Europos Sąjungos santykius bei stiprinti regionų bendradarbiavimą,

ATMINDAMOS, kad Salonikų aukščiausiojo lygio susitikime stabilizacijos ir asociacijos procesas buvo patvirtintas kaip Europos Sąjungos ir Vakarų Balkanų šalių santykių politinis pagrindas ir kad susitikime buvo pabrėžta Vakarų Balkanų šalių integracijos į Europos Sąjungą perspektyva atsižvelgiant į kiekvienos jų reformų pažangą ir nuopelnus,

ATMINDAMOS 2001 m. birželio 27 d. Briuselyje pasirašytą Susitarimo memorandumą dėl prekybos supaprastinimo ir liberalizavimo, kuriuo Albanija ir kitos regiono šalys įsipareigojo derėtis dėl dvišalių laisvosios prekybos susitarimų tinklo ir taip didinti regiono gebėjimą pritraukti investicijas ir gerinti jo integracijos į pasaulio ekonomiką perspektyvas,

ATMINDAMOS Europos Sąjungos siekį kuo platesniu mastu integruoti Albaniją į Europos politinę ir ekonominę erdvę ir šios šalies, kaip galimos kandidatės į Europos Sąjungos nares, statusą, remiantis Europos Sąjungos sutartimi ir jeigu Albanija įvykdys 1993 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryboje nustatytus reikalavimus dėl sėkmingo šio susitarimo, ypač nuostatų dėl regionų bendradarbiavimo, įgyvendinimo,

SUSITARĖ:

1 STRAIPSNIS

1. Šiuo susitarimu sukuriama Bendrijos bei jos valstybių narių ir Albanijos asociacija.
2. Šios Asociacijos tikslai yra:
  - remti Albanijos pastangas stiprinti demokratiją ir teisinę valstybę;
  - prisidėti prie politinio, ekonominio bei institucijų stabilumo Albanijoje ir prie regiono stabilizavimo;
  - sukurti tinkamas sąlygas politiniam dialogui, kad Šalys galėtų užmegzti glaudžius politinius tarpusavio santykius;
  - remti Albanijos pastangas vystyti ekonominį ir tarptautinį bendradarbiavimą, taip pat padėti jai derinti jos teisės aktus su Bendrijos teisės aktais;
  - remti Albanijos pastangas baigti perėjimo į veikiančią rinkos ekonomiką laikotarpį, skatinti darnius ekonominius santykius ir palaipsniui vystyti Bendrijos ir Albanijos laisvosios prekybos zoną;
  - skatinti regionų bendradarbiavimą visose šiame Susitarime nustatytose srityse.

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRIEJI PRINCIPAI

2 STRAIPSNIS

Pagarba demokratijos ir žmogaus teisių principams, paskelbtiems Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir įtvirtintiems Europos žmogaus teisių konvencijoje, Helsinkio baigiamajame akte ir Paryžiaus chartijoje dėl naujosios Europos, pagarba tarptautinės teisės principams ir teisei valstybei bei rinkos ekonomikos principams, nustatytiems ESBK Bonos konferencijos dėl ekonominio bendradarbiavimo dokumente, yra Šalių vidaus ir užsienio politikos pagrindas ir esminiai šio Susitarimo elementai.

3 STRAIPSNIS

Tarptautinis ir regioninis stabilumas ir taika, gerų kaimyninių santykių plėtojimas yra stabilizacijos ir asociacijos proceso esmė, kaip nustatyta 1999 m. birželio 21 d. Europos Sąjungos Tarybos išvadose. Šio Susitarimo sudarymas ir įgyvendinimas atitinka 1997 m. balandžio 29 d. Europos Sąjungos Tarybos išvadas ir yra grindžiamas atskirais Albanijos pasiekimais.

4 STRAIPSNIS

Albanija įsipareigoja tęsti ir skatinti bendradarbiavimą bei gerus kaimyninius santykius su kitomis regiono šalimis, įskaitant atitinkamą asmenų, prekių, kapitalo ir paslaugų judėjimo abipusių lengvatų lygį, abiem Šalims svarbių projektų, ypač susijusių su kova su organizuotu nusikalstamumu, korupcija, pinigų plovimu, nelegalia migracija ir prekyba, visų pirma prekyba žmonėmis ir draudžiamais narkotikais, plėtrą. Šis įsipareigojimas yra pagrindinis Šalių santykių ir bendradarbiavimo plėtojimo veiksnys, didinantis regiono stabilumą.

5 STRAIPSNIS

Šalys dar kartą patvirtina, kad kovos su terorizmu ir sieks įgyvendinti tarptautinius įsipareigojimus šioje srityje.

6 STRAIPSNIS

Asociacijos procesas įgyvendinamas palaipsniui ir bus visiškai įgyvendintas per ne ilgesnį kaip dešimties metų pereinamąjį laikotarpį, padalytą į du etapus.

Į du etapus padalytas įgyvendinimo laikotarpis netaikomas šio Susitarimo IV antraštinei daliai – šioje dalyje nustatytas atskiras jos įgyvendinimo tvarkaraštis.

Įgyvendinimo laikotarpis dalijamas į nuoseklius etapus siekiant atlikti išsamią Susitarimo įgyvendinimo vidurio laikotarpio analizę. Derinant teisės aktų nuostatus ir įgyvendinant teisės aktus pirmajame etape Albanijos dėmesys turi būti sutelktas į esminius *acquis* aspektus ir į konkrečias gaires, kaip nustatyta VI antraštinėje dalyje.

Pagal 116 straipsnį įsteigta Stabilizacijos ir asociacijos taryba reguliariai tikrins, kaip taikomas Susitarimas ir, atsižvelgdama į Preambulę bei remdamasi šiame Susitarime nustatytais bendraisiais principais, tikrins, kaip Albanija įgyvendina teisinę, administracinę, institucijų ir ekonomikos reformas.

Pirmasis etapas prasideda nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos. Penktaisiais metais po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, Stabilizacijos ir asociacijos taryba vertins Albanijos pasiektą pažangą ir spręs, ar ši pažanga pakankama, kad būtų pradėtas antrasis etapas siekiant visiškai įgyvendinti Asociaciją. Ji taip pat priims sprendimą dėl visų konkrečių nuostatų, kurios gali būti reikalingos antrajame etape.

7 STRAIPSNIS

Šis Susitarimas visiškai atitinka atitinkamas PPO nuostatas, ypač 1994 m. Bendrojo tarifų ir prekybos susitarimo XXIV straipsnį ir Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis V straipsnį, ir bus įgyvendinamas jų laikantis.

II ATRAŠTINĖ DALIS

POLITINIS DIALOGAS

8 STRAIPSNIS

1. Šalių politinis dialogas toliau bus tęsiamas pagal šį Susitarimą. Jis lydi ir tvirtina Europos Sąjungos ir Albanijos suartėjimą ir prisideda prie glaudžių solidarumo ryšių bei naujų Šalių bendradarbiavimo formų kūrimo.
2. Politinis dialogas visų pirma turi skatinti:
  - visišką Albanijos integraciją į demokratinių tautų bendriją ir laipsnišką suartėjimą su Europos Sąjunga;
  - mažinti Šalių nuomonių tarptautiniais klausimais skirtumus, keičiantis, be kita ko, atitinkama informacija, ypač klausimais, galinčiais turėti Šalims esminį poveikį;
  - regionų bendradarbiavimą ir gerų kaimyninių santykių plėtojimą;
  - bendrą nuomonę apie saugumą ir stabilumą Europoje, įskaitant bendradarbiavimą Europos Sąjungos bendros užsienio ir saugumo politikos srityse.

3. Šalių nuomone, masinio naikinimo ginklų (MNG) ir jų gabenimo priemonių platinimas, turint mintyje tuo užsiimančius valstybinius ir nevalstybinius subjektus, yra viena iš rimčiausių grėsmių tarptautiniam stabilumui ir saugumui. Todėl Šalys susitaria bendradarbiauti ir prisidėti prie kovos su masinio naikinimo ginklų ir jų gabenimo priemonių platinimu, rūpindamosi tuo, kad būtų visiškai laikomasi įsipareigojimų, kuriuos jos prisiėmė pasirašydamos tarptautines sutartis ir susitarimus dėl nusiginklavimo ir ginklų neplatinimo, taip pat kitų jų tarptautinių šios srities įsipareigojimų, ir kad tie įsipareigojimai būtų įgyvendinami nacionaliniu lygiu. Šalys susitaria, kad ši nuostata yra esminis šio susitarimo elementas ir yra politinio dialogo, kuris lydi ir stiprina tuos elementus, dalis.

Be to, Šalys susitaria bendradarbiauti kovojant su masinio naikinimo ginklų ir jų gabenimo priemonių platinimu ir prisidėti prie tos kovos:

- imdamosi veiksmų, kad būtų atitinkamai pasirašyti, ratifikuoti (arba prisijungta prie jų) ir visiškai įgyvendintos visos kitos susijusios tarptautinės priemonės;
- sukurdamos veiksmingą nacionalinės eksporto kontrolės sistemą, kurią sudaro su masinio naikinimo ginklais susijusių prekių eksporto ir tranzito kontrolė, įskaitant galutinio dvigubos paskirties technologijų naudojimo kontrolę, tikrinant, ar jos netaikomos masinio naikinimo ginklams kurti, ir kurioje numatytos veiksmingos sankcijos už eksporto kontrolės pažeidimus.

Politinis dialogas šiuo klausimu gali vykti regionų lygiu.

9 STRAIPSNIS

1. Politinis dialogas vyksta Stabilizacijos ir asociacijos taryboje, kuri yra atsakinga už visus klausimus, kuriuos Šalys jai pateikia.

2. Šalių prašymu politinis dialogas taip pat gali vykti tokiais būdais:
- jei reikia, organizuojant aukštų Albanijai atstovaujančių pareigūnų ir Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios valstybės bei Komisijos posėdžius;
  - veiksmingai naudojantis visais diplomatiniais Šalių ryšiais, įskaitant atitinkamus kontaktus trečiojoje šalyje ir Jungtinėse Tautose, ESBO, Europos Taryboje bei kituose tarptautiniuose forumuose;
  - taikant bet kurias kitas priemones, kuriomis būtų galima skatinti šio dialogo stiprinimą, plėtrą ir eigą.

10 STRAIPSNIS

Politis dialogas parlamentiniu lygiu vyksta pagal 122 straipsnį įsteigame Stabilizacijos ir Asociacijos parlamentiniame komitete.

11 STRAIPSNIS

Politis dialogas gali vykti daugiašaliu ir regioniniu lygiu, įtraukiant kitas regiono šalis.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

REGIONŲ BENDRADARBIAVIMAS

12 STRAIPSNIS

Albanija aktyviai skatina regionų bendradarbiavimą, laikydama išsipareigojimo puoselėti taiką ir stabilumą tarptautiniu bei regioniniu lygiu ir kurti gerus kaimyninius santykius. Bendrijos techninės paramos programomis galės būti remiami projektai, kuriuose numatytas regioninis ar tarpvalstybinis aspektas.

Nusprendusi sustiprinti bendradarbiavimą su viena iš 13, 14 ir 15 straipsniuose nurodytų valstybių, Albanija turės tai pranešti Bendrijai ir jos valstybėms narėms ir šiuo klausimu su jomis konsultuotis pagal X antraštinėje dalyje išdėstytas nuostatas.

Albanija turi perstvarstyti dabartinius arba sudaryti naujus dvišalius susitarimus su visomis reikiamomis valstybėmis, siekdama užtikrinti, kad jie atitinka principus, išdėstytus 2001 m. birželio 27 d. Briuselyje pasirašytame Susitarimo memorandume dėl prekybos supaprastinimo ir liberalizavimo.

13 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas su kitomis šalimis, pasirašiusiomis Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą

Pasirašiusi šį Susitarimą, Albanija pradeda derybas su Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą jau pasirašiusiomis šalimis, siekdama sudaryti dvišales regionų bendradarbiavimo konvencijas, kurių tikslas – skatinti atitinkamų šalių bendradarbiavimo mastą.

Pagrindiniai šių konvencijų elementai yra:

- politinis dialogas;
- laisvosios prekybos zonos tarp Šalių sukūrimas, laikantis atitinkamų PPO nuostatų;
- abipusės laisvo darbuotojų judėjimo, įsisteigimo, paslaugų teikimo, einamųjų mokėjimų ir kapitalo judėjimo lengvatos, taip pat su kitais asmenų judėjimo politikos aspektais susijusios lengvatos, lygiavertės šiame Susitarime nustatytoms lengvatomis;
- nuostatos dėl bendradarbiavimo kitose srityse, kurioms taikomas arba netaikomas šis Susitarimas, visų pirma teisingumo ir vidaus reikalų srityse.

Prireikus šiuose susitarimuose bus pateiktos nuostatos dėl reikalingų institucinių mechanizmų kūrimo.

Šios konvencijos turėtų būti sudarytos per dvejus metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos. Albanijos ketinimas sudaryti tokias konvencijas yra tolesnio Albanijos ir Europos Sąjungos santykių plėtojimo sąlyga.

Albanija inicijuos panašias derybas su likusiomis regiono šalimis, kai šios pasirašys Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą.

14 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas su kitomis šalimis, dalyvaujančiomis stabilizacijos ir asociacijos procese

Albanija tęsia regioninį bendradarbiavimą su kitomis stabilizacijos ir asociacijos procese dalyvaujančiomis šalimis keliose arba visose bendradarbiavimo srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas, ypač bendrų interesų srityse. Toks bendradarbiavimas visada turi atitikti šio Susitarimo principus ir tikslus.

15 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas su šalimis kandidatėmis į Europos Sąjungos nares

1. Albanija gali stiprinti bendradarbiavimą ir sudaryti regionų bendradarbiavimo susitarimus su visomis šalimis kandidatėmis į Europos Sąjungos nares visose bendradarbiavimo srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas. Toks susitarimas turėtų sudaryti sąlygas palaipsniui suderinti dvišalius Albanijos ir tos šalies santykius su atitinkama Bendrijos bei jos valstybių narių ir šios šalies santykių dalimi.

2. Albanija pradeda derybas su Turkija, siekdama sudaryti abiem Šalims palankų susitarimą, kuriuo sukuriama abiejų šalių laisvosios prekybos zona pagal Bendrojo tarifų ir prekybos susitarimo XXIV straipsnį ir pagal šį Susitarimą atitinkamu lygiu liberalizuojamas įsisteigimas bei paslaugų vienos kitai teikimas pagal Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis V straipsnį.

Šios derybos turi būti pradėtos kuo greičiau, siekiant sudaryti tokį Susitarimą iki 16 straipsnio 1 dalyje nustatyto pereinamojo laikotarpio pabaigos.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

LAISVAS PREKIŲ JUDĖJIMAS

16 STRAIPSNIS

1. Bendrija ir Albanija palaipsniui ir per ne ilgesnį kaip dešimties metų laikotarpį nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos sukuria laisvosios prekybos zoną pagal šio Susitarimo nuostatas ir laikydamosi 1994 m. Bendrojo tarifų ir prekybos susitarimo bei PPO nuostatų. Kurdamos šią zoną jos atsižvelgia į konkrečius toliau nustatytus reikalavimus.
2. Prekėms, kuriomis abi Šalys prekiauja, klasifikuoti taikoma Kombinuotoji prekių nomenklatūra.
3. Už kiekvieną produktą mokamas bazinis muitas, kuriam nuosekliai turi būti taikomas šiame Susitarime nustatytas mažinimas, yra *erga omnes* muitas, faktiškai taikomas dieną prieš pasirašant šį Susitarimą.
4. Pagal šio Susitarimo nuostatas apskaičiuoti sumažinti muitai, kuriuos turės taikyti Albanija, yra apvalinami iki sveiko skaičiaus pagal bendruosius aritmetikos principus. Taigi visi skaičiai, kurių šimtoji dalis po kablelio yra mažesnė kaip 50 (imtinai), apvalinami mažinant iki artimiausio sveikojo skaičiaus, o visi skaičiai, kurių šimtoji dalis po kablelio yra didesnė kaip 50, apvalinami didinant iki artimiausio sveikojo skaičiaus.

5. Jei pasirašius šį Susitarimą bet koks tarifų sumažinimas, ypač sumažinimas, dėl kurio susitarta derybose dėl tarifų su PPO, taikomas *erga omnes* pagrindu, tokie sumažinti muitai nuo jų sumažinimo taikymo datos pakeičia 3 dalyje nurodytą bazinį muitą.
6. Bendrija ir Albanija viena kitai praneša apie jų taikomus atitinkamus bazinius muitus.

I SKYRIUS

PRAMONĖS PRODUKTAI

17 STRAIPSNIS

1. Šio skyriaus nuostatos taikomos Bendrijos arba Albanijos kilmės produktams, išvardytiems Kombinuotosios nomenklatūros 25–97 skirsniuose, išskyrus Susitarimo dėl žemės ūkio (1994 m. Bendrasis tarifų ir prekybos susitarimas) I priedo, 1 dalies ii punkte išvardytus produktus.
2. Šalių prekyba produktais, kuriems taikoma Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis, vykdoma pagal tos sutarties nuostatas.

18 STRAIPSNIS

1. Albanijos kilmės produktų importo į Bendriją muitas panaikinamas įsigaliojus šiam Susitarimui.
2. Albanijos kilmės produktų importo į Bendriją kiekybiniai apribojimai ir lygiaverčio poveikio priemonės panaikinamos šio Susitarimo įsigaliojimo dieną.

19 STRAIPSNIS

1. I priede neišvardytų Bendrijos kilmės produktų importo į Albaniją muitas panaikinamas įsigaliojus šiam Susitarimui.
2. I priede išvardytų Bendrijos kilmės produktų importo į Albaniją muitas palaipsniui mažinamas pagal šį grafiką:
  - šio Susitarimo įsigaliojimo dieną importo muitas mažinamas iki 80 % bazinio muto,
  - pirmųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo sausio 1 d. importo muitas mažinamas iki 60 % bazinio muto,

- antrųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo sausio 1 d. importo maitas mažinamas iki 40 % bazinio maito,
  - trečiųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo sausio 1 d. importo maitas mažinamas iki 20 % bazinio maito,
  - ketvirtųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo sausio 1 d. importo maitas mažinamas iki 10 % bazinio maito,
  - penktųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo sausio 1 d. panaikinama likusi importo maito dalis.
3. Bendrijos kilmės produktų importo į Albaniją kiekybiniai apribojimai ir lygiaverčio poveikio priemonės panaikinamos šio Susitarimo įsigaliojimo dieną.

20 STRAIPSNIS

Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Bendrija ir Albanija panaikina visus tarpusavio prekyboje taikomus mokesčius, darančius tokį pat poveikį kaip importo maitai.

21 STRAIPSNIS

1. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Bendrija ir Albanija panaikina visus eksporto muitus ir lygiaverčio poveikio mokesčius.
2. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Bendrija ir Albanija panaikina visus tarpusavio prekyboje taikomus kiekybinius eksporto apribojimus ir lygiaverčio poveikio priemones.

22 STRAIPSNIS

Albanija deklaruoja esanti pasirengusi sumažinti prekybai su Bendrija taikomą muitą greičiau, nei nurodyta 19 straipsnyje, jei tai bus įmanoma atsižvelgiant į bendrąją ekonominę ir atitinkamo ekonomikos sektoriaus padėtį.

Stabilizacijos ir asociacijos taryba analizuoja padėtį šiuo aspektu ir teikia rekomendacijas.

23 STRAIPSNIS

1 protokole nustatoma geležies ir plieno gaminiams, išvardytiems Kombinuotosios nomenklatūros 72 ir 73 skirsniuose, taikoma tvarka.

II ATRAŠTINĖ DALIS

ŽEMĖS ŪKIS IR ŽUVININKYSTĖ

24 STRAIPSNIS

Apibrėžtis

1. Šio skyriaus nuostatos taikomos prekybai Bendrijos arba Albanijos kilmės žemės ūkio ir žuvininkystės produktais.
2. Terminas „žemės ūkio ir žuvininkystės produktai“ reiškia Kombinuotosios nomenklatūros 1–24 skirsniuose ir Susitarimo dėl žemės ūkio (1994 m. Bendrasis tarifų ir prekybos susitarimas) I priedo 1 dalies ii punkte išvardytus produktus.
3. Ši apibrėžtis taikoma žuviai ir žuvininkystės produktams, nurodytiems 3 skirsnio 1604 ir 1605 pozicijose bei 0511 91, 2301 20 00 ir 1902 20 10 subpozicijose.

25 STRAIPSNIS

2 protokole išdėstyta prekybos tame protokole išvardytais perdirbtais žemės ūkio produktais tvarka.

26 STRAIPSNIS

1. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Bendrija panaikina visus Albanijos kilmės importuojamiems žemės ūkio ir žuvininkystės produktams taikomus kiekybinius apribojimus ir lygiaverčio poveikio priemones.
2. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Albanija panaikina visus Bendrijos kilmės importuojamiems žemės ūkio ir žuvininkystės produktams taikomus kiekybinius apribojimus ir lygiaverčio poveikio priemones.

27 STRAIPSNIS

Žemės ūkio produktai

1. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Bendrija panaikina visus Albanijos kilmės importuojamiems žemės ūkio produktams (išskyrus klasifikuojamus Kombinuotosios nomenklatūros 0102, 0201, 0202, 1701, 1702 ir 2204 pozicijose) taikomus muitus ir lygiaverčio poveikio mokesčius.

Kombinuotosios nomenklatūros 7 ir 8 skirsniuose išvardytiems produktams, kuriems pagal Bendrąjį muitų tarifą numatyta taikyti *ad valorem* muitą ir specifinį muitą, panaikinimas taikomas tik *ad valorem* muto daliai.

2. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Bendrija, neviršydamą 1000 tonų metinės tarifinės kvotos, netaiko muitų Kombinuotosios nomenklatūros 1701 ir 1702 pozicijose išvardytiems į Bendriją importuojamiems Albanijos kilmės produktams.
3. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Albanija:
  - a) panaikina tam tikriems II a priede išvardytiems Bendrijos kilmės importuojamiems žemės ūkio produktams taikomą muitą;
  - b) palaipsniui mažina tam tikriems II b priede išvardytiems Bendrijos kilmės importuojamiems žemės ūkio produktams taikomą muitą pagal tame priede pateiktą tvarkaraštį.
  - c) panaikina tam tikriems II c priede išvardytiems Bendrijos kilmės importuojamiems žemės ūkio produktams taikomą muitą, neviršydamą prie kiekvieno produkto nurodytos tarifinės kvotos.
4. 3 protokole nustatyta tame protokole išvardytiems vyno ir spirito produktams taikoma tvarka.

28 STRAIPSNIS

Žuvininkystės produktai

1. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Bendrija panaikina visus muitus, taikomus Albanijos kilmės žuvies ir žuvininkystės produktams, išskyrus III priede išvardytus produktus. III priede išvardytiems produktams taikomos jame išdėstytos nuostatos.
2. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną Albanija nebetaiko jokių Bendrijos kilmės žuvies ir žuvininkystės produktams taikomų muitų ar lygiaverčio poveikio mokesčių.

29 STRAIPSNIS

Atsižvelgdamos į Šalių prekybos žemės ūkio ir žuvininkystės produktais apimtį, į tam tikrus jų ypatumus, į Bendrijos bendrosios žemės ūkio ir žuvininkystės politikos ir į Albanijos žemės ūkio ir žuvininkystės politikos taisykles, į žemės ūkio ir žuvininkystės įtaką Albanijos ekonomikai ir daugiašalių prekybos derybų su PPO pasekmes, Bendrija ir Albanija ne vėliau kaip po šešerių metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Stabilizacijos ir asociacijos taryboje, aptardamos kiekvieną produktą, abipusiškai ir reguliariai svarsto galimybes suteikti viena kitai papildomų lengvatų ir taip labiau liberalizuoti prekybą žemės ūkio ir žuvininkystės produktais.

30 STRAIPSNIS

Šio skyriaus nuostatos jokių būdu neturi daryti įtakos vienašaliam vienos ar kitos Šalies nustatytų palankesnių priemonių taikymui.

31 STRAIPSNIS

Nepaisant kitų šio Susitarimo nuostatų, visų pirma jo 38 ir 43 straipsnių, jei, atsižvelgiant į žemės ūkio ir žuvininkystės produktų rinką, vienos iš Šalių kilmės produktų, kuriems pagal 25, 27 ir 28 straipsnius suteiktos lengvatos, importas labai sutrikdo rinkas arba jų vidaus reguliavimo mechanizmus kitoje Šalyje, abi Šalys nedelsdamos pradeda konsultacijas, kad rastų tinkamą sprendimą. Kol bus priimtas toks sprendimas, suinteresuotoji Šalis gali imtis atitinkamų priemonių, kurias mano esant reikalingas.

III SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

32 STRAIPSNIS

Šio skyriaus nuostatos taikomos Šalių prekybai visais produktais, išskyrus atvejus, kai šiame skyriuje arba 1, 2 ir 3 protokoluose nustatyta kitaip.

33 STRAIPSNIS

Esamos padėties išlaikymas

1. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Bendrijos ir Albanijos prekybai neįvedami jokie nauji ir nedidinami šiuo metu taikomi importo arba eksporto muitai ar lygiaverčio poveikio mokesčiai.
2. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Bendrijos ir Albanijos prekybai neįvedami jokie nauji ir nedidinami šiuo metu taikomi importo arba eksporto kiekybiniai apribojimai ar lygiaverčio poveikio priemonės.
3. Nepažeidžiant pagal 26 straipsnį suteiktų lengvatų, šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos jokių būdu neriboja atitinkamų Albanijos ir Bendrijos žemės ūkio politikos krypčių tęstinumo ir netrukdo imtis bet kokių šiomis politikos kryptimis nustatytų priemonių, jei nepažeidžiamos II ir III prieduose nustatytos importo sąlygos.

34 STRAIPSNIS

Mokestinio diskriminavimo draudimas

1. Šalys susilaiko nuo bet kokių vidaus mokestinio pobūdžio priemonių ar praktikos, kuriomis tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuojami vienos Šalies produktai kitos Šalies teritorijos kilmės panašių produktų atžvilgiu, o jei tokios priemonės ar praktika taikoma, jas panaikina.

2. Už produktus, eksportuotus į vienos iš Šalių teritoriją, grąžinta netiesioginių vidaus mokesčių suma negali viršyti netiesioginių mokesčių, kuriais jie apmokestinami, sumos.

35 STRAIPSNIS

Nuostatos dėl importo muitų panaikinimo taikomos ir mokestinio pobūdžio muitams.

36 STRAIPSNIS

Muitų sąjungos, laisvosios prekybos zonos, tarpvalstybiniai susitarimai

1. Šis Susitarimas nesudaro kliūčių veikti esančioms ar kurti naujas muitų sąjungas, laisvosios prekybos zonas ar tarpvalstybinius prekybos susitarimus, išskyrus atvejus, kai jais keičiama šiuo Susitarimu nustatyta prekybos tvarka.
2. 19 straipsnyje nustatytais pereinamaisiais laikotarpiais šis Susitarimas netrukdo taikyti konkrečių lengvatinių prekių judėjimo režimų, kurie nustatyti anksčiau vienos ar kelių valstybių narių ir Albanijos sudarytuose tarpvalstybiniuose susitarimuose arba dėl kurių susitarta III antraštinėje dalyje nurodytuose Albanijos sudarytuose dvišaliuose susitarimuose siekiant skatinti regionų prekybą.

3. Šalių konsultacijos dėl 1 ir 2 dalyse išvardytų susitarimų ir, jei reikia, dėl kitų svarbių klausimų, susijusių su tam tikromis jų prekybos politikos kryptimis trečiųjų šalių atžvilgiu, vyksta Stabilizacijos ir asociacijos taryboje. Tokios konsultacijos vyksta visų pirma trečiosios šalies stojimo į Bendriją atveju, siekiant užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į šiame Susitarime nustatytus abipusius Bendrijos ir Albanijos interesus.

37 STRAIPSNIS

Dempingas ir subsidijos

1. Jokia šio Susitarimo nuostata neužkertamas kelias kitai pusei imtis prekybos apsaugos veiksmų pagal šio straipsnio 2 dalį ir 38 straipsnį.

2. Jei viena iš Šalių sužino, kad prekybai su kita Šalimi taikomas dempingas ir (arba) kompensuojamosios subsidijos, tai ta Šalis gali imtis atitinkamų priemonių prieš tokius veiksmus pagal PPO susitarimą dėl 1994 m. Bendrojo tarifų ir prekybos susitarimo VI straipsnio įgyvendinimo, PPO susitarimą dėl subsidijų ir kompensuojamųjų priemonių bei remdamasi vidaus teisės aktais.

38 STRAIPSNIS

Bendroji apsaugos sąlyga

1. Šalims taikomos 1994 m. Bendrojo tarifų ir prekybos susitarimo XIX straipsnio ir PPO susitarimo dėl apsaugos priemonių nuostatos.
2. Jei koks nors produktas iš vienos Šalies į kitos Šalies teritoriją įvežamas tokiais dideliais kiekiais ir tokiomis sąlygomis, kad sukelia ar gali sukelti:
  - didelę žalą panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų vidaus pramonei importuojančios Šalies teritorijoje, arba
  - didelių sutrikimų bet kuriame ekonomikos sektoriuje ar sunkumų, kurie gali labai pakenkti importuojančios Šalies regiono ekonominei padėčiai,importuojančioji Šalis gali imtis atitinkamų priemonių pagal šiame straipsnyje nustatytas sąlygas ir tvarką.

3. Dvišalės apsaugos priemonės nuo importo iš kitos Šalies neturi viršyti iškilusiems sunkumams pašalinti būtinų priemonių ir paprastai jomis turi būti sustabdytas tolesnis bet kokios šiame Susitarime numatytos atitinkamam produktui taikomos maito normos mažinimas arba maito norma tam produktui didinama iki aukščiausios ribos, atitinkančios tam pačiam produktui taikomą didžiausio palankumo statuso maito normą. Turi būti nustatyta aiški tokių priemonių laipsniško panaikinimo ne vėliau kaip iki nustatyto laikotarpio pabaigos tvarka, ir tų priemonių negalima taikyti ilgiau kaip vienerius metus. Išskirtinėmis aplinkybėmis priemonės iš viso gali būti taikomos ne ilgiau kaip trejus metus. Bent trejus metus nuo priemonės taikymo pabaigos jokių dvišalės apsaugos priemonių netaikoma importuojamam produktui, kuriam tokia priemonė jau buvo taikyta anksčiau.

4. Šiame straipsnyje nurodytais arba 5 dalies b punkto taikymo atvejais Bendrija arba Albanija, nelygu atvejis, prieš imdamosi šiame straipsnyje nustatytų priemonių, kaip įmanoma greičiau Stabilizacijos ir asociacijos tarybai pateikia reikiamą informaciją, siekdamos abiem Šalims priimtino sprendimo.

5. Įgyvendinant pirmesnes šio straipsnio dalis, taikomos šios nuostatos:

a) Šiame straipsnyje minėtais atvejais kylantys sunkumai perduodami spręsti Stabilizacijos ir asociacijos tarybai, kuri gali priimti bet kokį sprendimą, reikalingą tokiems sunkumams šalinti.

Jei Stabilizacijos ir asociacijos taryba arba eksportuojanti Šalis nepriėmė sprendimo, kuriuo panaikinami kilę sunkumai, arba per 30 dienų nuo klausimo perdavimo Stabilizacijos ir asociacijos tarybai nebuvo priimtas kitas patenkinamas sprendimas, importuojanti Šalis pagal šį straipsnį gali imtis atitinkamų priemonių problemai spręsti. Renkantis apsaugos priemonės, pirmenybė turi būti teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai trikdo pagal šį Susitarimą nustatytą tvarką. Pagal 1994 m. Bendrojo tarifų ir prekybos susitarimo XIX straipsnį ir PPO susitarimą dėl apsaugos priemonių taikomos apsaugos priemonės išlaiko pagal šį Susitarimą suteiktą lengvatų lygį ir (arba) ribą.

- b) Susidarius išskirtinei ir kritinei padėčiai, kai reikia imtis neatidėliotinių veiksmų, ir dėl to nesant galimybės, nelygu atvejis, iš anksto gauti informaciją ar ją išanalizuoti, suinteresuotoji Šalis gali šiame straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis nedelsdama taikyti laikinąsias priemones, kurių reikia reaguojant į susidariusią padėtį, ir apie tai nedelsdama informuoja kitą Šalį.

Apie apsaugos priemones turi būti nedelsiant pranešta Stabilizacijos ir asociacijos tarybai, kurioje bus nuolat dėl jų konsultuojamasi, ypač siekiant sudaryti jų panaikinimo tvarkaraštį, kai tik susiklostys palankios aplinkybės.

6. Jeigu Bendrija arba Albanija, siekdamos greitai surinkti informaciją apie prekybos srautų tendencijas, taiko administracines procedūras importuojamiems produktams, galintiems sukelti šiame straipsnyje minėtus sunkumus, apie tai jos turi informuoti kitą Šalį.

39 STRAIPSNIS

Stygiaus sąlyga

1. Jei vykdamas šios antraštinės dalies nuostatas:
  - a) atsiranda didelis maisto produktų ar kitų eksportuojančiajai šaliai reikalingų produktų stygius arba iškyla grėsmė tokiam stygiui atsirasti, arba
  - b) vykdomas produkto grįžtamasis eksportas į trečiąją šalį, kuriai eksportuojančioji Šalis taiko kiekybinius eksporto apribojimus, eksporto muitus, lygiaverčio poveikio priemones ar mokesčius, ir jei minėtoji padėtis kelia arba gali kelti didelių sunkumų eksportuojančiajai Šaliai, ta Šalis gali imtis atitinkamų priemonių pagal šiame straipsnyje nustatytas sąlygas ir tvarką.
2. Renkantis priemones, pirmenybė turi būti teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai trikdo šiame Susitarime nustatytą tvarką. Šios priemonės netaikomos tokiu būdu, kuris lemtų savavališką arba nepateisinamą diskriminaciją tokiomis pat sąlygomis arba slaptą prekybos ribojimą, ir panaikinamos, kai nebelieka jų taikymą pateisinančių sąlygų.

3. Prieš imdamosi 1 dalyje nustatytų priemonių arba 4 dalies taikymo atvejais Bendrija arba Albanija, nelygu atvejis, Stabilizacijos ir asociacijos tarybai kaip įmanoma greičiau pateikia reikalingą informaciją, siekdamas abiem Šalims priimtino sprendimo. Stabilizacijos ir asociacijos taryboje Šalys gali susitarti dėl bet kokių sunkumams pašalinti reikalingų priemonių. Jei per trisdešimt dienų Stabilizacijos ir asociacijos tarybai perduotu klausimu nesusitariama, eksportuojančioji šalis gali pagal šį straipsnį taikyti priemones atitinkamam eksportuojamam produktui.
4. Susidarius išskirtinei ir kritinei padėčiai, kai reikia imtis neatidėliotinų veiksmų, ir dėl to nesant galimybės iš anksto gauti informaciją arba ją išanalizuoti, nelygu atvejis, Bendrija arba Albanija, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų yra suinteresuota, gali nedelsdama taikyti atsargumo priemones, kurių reikia reaguojant į susidariusią padėtį, ir apie tai nedelsdama informuoja kitą Šalį.
5. Apie bet kokias pagal šį straipsnį taikomas priemones turi būti nedelsiant pranešta Stabilizacijos ir asociacijos tarybai, kurioje bus nuolat dėl jų konsultuojamasi, visų pirma siekiant sudaryti jų panaikinimo tvarkaraštį, kai tik susiklostys palankios aplinkybės.

40 STRAIPSNIS

Valstybės monopolis

Albanija palaipsniui pertvarko visus komercinio pobūdžio valstybės monopolius ir užtikrina, kad ne vėliau kaip iki ketvirtųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos pabaigos neliktų jokios valstybių narių ir Albanijos nacionalinių subjektų diskriminacijos dėl prekių pirkimo ir pardavimo sąlygų. Stabilizacijos ir asociacijos taryba informuojama apie šiam tikslui pasiekti taikomas priemones.

41 STRAIPSNIS

Jei šiame Susitarime nenurodyta kitaip, 4 protokole išdėstytos šio Susitarimo nuostatomis taikomos kilmės taisyklės.

42 STRAIPSNIS

Leidžiami apribojimai

Šiuo Susitarimu neužkertamas kelias drausti ar riboti importą, eksportą ar prekių gabenimą tranzitu, jeigu kyla grėsmė visuomenės dorovei, viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui; žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos ir gyvybės apsaugai; meninės, istorinės ar archeologinės vertės nacionalinių vertybių ar intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugai arba aukso ir sidabro taisyklių taikymui. Tačiau šie draudimai ar apribojimai netampa savavališkos diskriminacijos priemone ar slaptu Šalių tarpusavio prekybos ribojimu.

43 STRAIPSNIS

1. Šalys susitaria, kad administracinis bendradarbiavimas yra labai svarbus įgyvendinant bei prižiūrint pagal šią antraštinę dalį suteiktą lengvatinį režimą ir pabrėžia išipareigojimą kovoti su pažeidimais bei sukčiavimu muitinės ir kitose atitinkamose srityse.
2. Jei remdamasi objektyvia informacija Šalis nustato, kad administracinio bendradarbiavimo nėra ir (arba) kad daromi pažeidimai ar sukčiaujama pagal šią antraštinę dalį, ta Šalis pagal šį straipsnį gali laikinai sustabdyti lengvatinio režimo tam tikram (-iems) produktui (-ams) taikymą.

3. Šiame straipsnyje žodžių junginys „administracinio bendradarbiavimo nėra“ reiškia, *inter alia*:
- a) pakartotinį pareigos tikrinti reikiamo (-ų) produkto (-ų) kilmės statusą nesilaikymą;
  - b) pakartotinį atsisakymą ar nepagrįstą delsimą atlikti paskesnę kilmės įrodymo tikrinimą ir (arba) pranešti jo rezultatus;
  - c) pakartotinį atsisakymą ar nepagrįstą delsimą gauti leidimą vadovauti administracinio bendradarbiavimo misijoms su svarstomojo lengvatinio režimo suteikimu susijusių dokumentų autentiškumui ar informacijos tikslumui patikrinti.

Šiame straipsnyje minimi pažeidimai ar sukčiavimas gali būti nustatomi, *inter alia*, kai iš gautos objektyvios informacijos apie pažeidimus ir sukčiavimą paaiškėja, kad be tinkamo paaiškinimo iš kitos Šalies importuojamų prekių staiga padaugėja ir jų skaičius viršija įprastus tos Šalies gamybos ir eksporto pajėgumus.

4. Laikinas sustabdymas taikomas laikantis šių sąlygų:
- a) šalis, kuri remdamasi objektyvia informacija nustato, kad administracinio bendradarbiavimo nėra ir (arba) daromi pažeidimai ar sukčiaujama, nedelsdama tai praneša Stabilizacijos ir asociacijos komitetui bei pateikia objektyvią informaciją ir pradeda konsultacijas Stabilizacijos ir asociacijos komitete remdamasi visa atitinkama informacija ir objektyviomis išvadomis, siekdama abiem Šalims priimtino sprendimo;
  - b) jei Šalys pradeda konsultacijas Stabilizacijos ir asociacijos komitete ir per tris mėnesius nuo pranešimo gavimo dienos nesutaria dėl priimtino sprendimo, atitinkama Šalis gali laikinai sustabdyti lengvatinio režimo atitinkamam (-iems) produktui (-ams) taikymą. Apie laikiną sustabdymą nedelsiant pranešama Stabilizacijos ir asociacijos komitetui;
  - c) laikinas sustabdymas pagal šį straipsnį taikomas tiek, kiek yra būtina atitinkamos Šalies finansiniams interesams apsaugoti. Sustabdymas taikomas ne ilgiau kaip šešis mėnesius, po to terminas gali būti pratęstas. Apie laikiną sustabdymą pranešama Stabilizacijos ir asociacijos komitetui tuoj po jo patvirtinimo. Dėl jo nuolat konsultuojamasi Stabilizacijos ir asociacijos komitete, visų pirma siekiant jį atšaukti, kai tik išnyks jo taikymo priežastys.

5. Atitinkama Šalis savo Oficialiajame leidinyje paskelbia pranešimą importuotojams tuo pat metu, kai pagal 4 dalies a punktą pateikia pranešimą Stabilizacijos ir asociacijos komitetui. Pranešime importuotojams nurodoma, kad remiantis objektyvia informacija yra nustatyta, jog atitinkamo produkto atžvilgiu bendradarbiavimo nėra ir (arba) daromi pažeidimai ar sukčiaujama.

44 STRAIPSNIS

Kompetentingų institucijų klaidos tinkamai tvarkant savo šalies eksporto lengvatinių režimų atveju, ypač taikant 4 protokolo nuostatas, susijusias su sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžtimi ir administracinio bendradarbiavimo būdais, ir kai ši klaida daro įtaką importo muitams, tokią įtaką patirianti Šalis gali pareikalauti Stabilizacijos ir asociacijos tarybos apsvarstyti galimybes taikyti visas tinkamas priemones padėčiai sureguliuoti.

45 STRAIPSNIS

Šio Susitarimo taikymas nepažeidžia Bendrijos teisės aktų nuostatų taikymo Kanarų saloms.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

DARBUOTOJŲ JUDĖJIMAS, ĮSISTEIGIMAS, PASLAUGŲ TEIKIMAS, EINAMIEJI MOKĖJIMAI IR KAPITALO JUDĖJIMAS

I SKYRIUS

DARBUOTOJŲ JUDĖJIMAS

46 STRAIPSNIS

1. Laikantis kiekvienoje valstybėje narėje taikomų sąlygų ir tvarkos:
  - valstybės narės teritorijoje teisėtai dirbantiems Albanijos piliečiams taikoma tvarka nediskriminuoja jų dėl pilietybės, darbo sąlygų, atlyginimo ar atleidimo iš darbo atžvilgiu, palyginti su tos valstybės narės piliečiais,
  - valstybės narės teritorijoje teisėtai dirbančio darbuotojo, išskyrus sezoninius ir pagal 47 straipsnyje nurodytus dvišalius susitarimus atvykstančius darbuotojus (jei tuose susitarimuose nenustatyta kitaip), teisėtai gyvenantis sutuoktinis ir vaikai gali dalyvauti tos valstybės narės darbo rinkoje tuo laikotarpiu, kuriam darbuotojas turi darbo leidimą.

2. Albanija, laikydamosi savo šalyje taikomų sąlygų ir tvarkos, jos teritorijoje teisėtai dirbantiems valstybės narės piliečiams ir joje teisėtai gyvenantiems jų sutuoktiniams bei vaikams taiko 1 dalyje nustatytą tvarką.

47 STRAIPSNIS

1. Atsižvelgiant į valstybių narių darbo rinkos padėtį, į jų teisės aktus ir laikantis valstybėse narėse galiojančių darbuotojų mobilumo taisyklių:

- turi būti išsaugotos ir, jei įmanoma, patobulintos dabartinės valstybių narių Albanijos darbuotojams pagal dvišalius susitarimus suteiktos dalyvavimo darbo rinkoje priemonės;
- kitos valstybės narės svarsto galimybę pasirašyti panašius susitarimus.

2. Pagal valstybėse narėse galiojančias taisykles bei tvarką ir atsižvelgdama į Bendrijos ir valstybių narių darbo rinkos padėtį, Stabilizacijos ir asociacijos taryba svarsto galimybes daryti kitus patobulinimus, įskaitant profesinį mokymą.

48 STRAIPSNIS

1. Nustatomos teisėtai valstybės narės teritorijoje dirbantiems Albanijos piliečiams ir teisėtai toje valstybėje gyvenantiems jų šeimos nariams taikomų socialinės apsaugos sistemų derinimo taisyklės. Todėl Stabilizacijos ir asociacijos tarybos sprendimu, kuriuo nepažeidžiamos jokios dvišaliais susitarimais, jei jie numato palankesnę tvarką, nustatytos teisės ar pareigos, priimamos tokios nuostatos:

- visi draudimo, darbo ar gyvenimo laikotarpiai, kuriuos šie darbuotojai praleido įvairiose valstybėse narėse, sudedami, kad jie bei jų šeimos nariai galėtų gauti pensijas ir anuitetus senatvės, invalidumo bei mirties atveju ir kad jiems būtų užtikrinta medicinos priežiūra;
- pensijos ir anuitetai, mokami senatvės, mirties, nelaimingo atsitikimo darbe, profesinės ligos arba dėl jų atsiradusio invalidumo atveju, išskyrus specialiąsias neįmokines išmokas, yra laisvai pervedami kursu, taikomu pagal valstybės narės skolininkės arba valstybių narių skolininkių įstatymus;
- tie darbuotojai gauna šeimos pašalpas, skirtas jų šeimos nariams, kaip apibrėžta pirmiau;

2. Valstybės narės pilietybę turintiems bei teisėtai jos teritorijoje dirbantiems darbuotojams ir teisėtai jos teritorijoje gyvenantiems jų šeimos nariams Albanija taiko panašią į pirmos dalies antrojoje ir trečiojoje įtraukose nurodytą tvarką.

II SKYRIUS

ĮSISTEIGIMAS

49 STRAIPSNIS

Šiame Susitarime:

- a) „Bendrijos bendrovė“ arba atitinkamai „Albanijos bendrovė“ – tai bendrovė, įsteigta pagal valstybės narės arba atitinkamai Albanijos įstatymus, kurios registruota buveinė, centrinė administracija arba pagrindinė veiklos vieta yra Bendrijos arba atitinkamai Albanijos teritorijoje.

Tačiau, jeigu Bendrijos arba atitinkamai Albanijos teritorijoje yra tik pagal valstybės narės ar atitinkamai Albanijos teisės aktus įsteigtos bendrovės registruota buveinė, tokia bendrovė laikoma Bendrijos arba atitinkamai Albanijos bendrove, jeigu jos veikla yra susieta faktiniais ir nenutrūkstamais ryšiais su vienos iš valstybių narių arba atitinkamai Albanijos ekonomika.

- b) „pavaldžioji bendrovė“ – tai bendrovė, kurią faktiškai valdo pirmoji bendrovė.

- c) „bendrovės filialas“ – tai juridinio asmens teisių neturinti verslo vieta, kurios pastovumas yra toks, kaip ir pagrindinės organizacijos padalinys, turinti vadovybę ir iš esmės pasirengusi derėtis verslo reikalais su trečiosiomis šalimis tokiu būdu, kad pastarosios, nors ir žinodamos, kad prireikus bus užtikrintas teisinis ryšys su pagrindine organizacija, kurios pagrindinė buveinė yra užsienyje, neprivalo tvarkyti reikalų tiesiogiai su tokia pagrindine organizacija, tačiau gali sudaryti verslo sandorius verslo vietoje – padalinyje.
- d) „įsisteigimas“ reiškia:
- i) nacionalinių subjektų atžvilgiu – teisė imtis ekonominės veiklos kaip savarankiškai dirbantiems asmenims ir steigti įmones, ypač bendroves, kurias jie faktiškai kontroliuoja. Savarankiškai dirbantys ir įmones įsteigę nacionaliniai subjektai neįgyja teisės ieškoti darbo bei dirbti ir jiems nesuteikiama teisė dalyvauti kitos šalies darbo rinkoje. Šio skyriaus nuostatos netaikomos tiems nacionaliniams subjektams, kurie nėra vien tik savarankiškai dirbantys asmenys.
  - ii) Bendrijos arba Albanijos bendrovių atžvilgiu – teisė imtis ekonominės veiklos atitinkamai Albanijoje arba Bendrijoje steigiant pavaldžiąsias bendroves ir filialus.
- e) „operacijos“ – tai ūkinės veiklos vykdymas;
- f) „ekonominė veikla“ – tai pramoninio, komercinio ir profesinio pobūdžio veikla bei amatininkų veikla.

- g) „Bendrijos nacionalinis subjektas“ ir „Albanijos nacionalinis subjektas“ reiškia fizinį asmenį, turintį atitinkamai vienos iš valstybių narių arba Albanijos pilietybę.
- h) tarptautinio jūrų transporto atžvilgiu, įskaitant mišraus gabenimo operacijas, kai dalis kelionės maršruto driekiasi jūra, valstybių narių arba Albanijos nacionaliniams subjektams, įsisteigusiems už Bendrijos arba atitinkamai Albanijos ribų, ir už Bendrijos arba Albanijos ribų įsteigtoms laivybos bendrovėms, kurias kontroliuoja valstybės narės arba atitinkamai Albanijos nacionaliniai subjektai, taip pat taikomos į šio skyriaus ir III skyriaus nuostatos, jei jų laivai yra įregistruoti toje valstybėje narėje arba atitinkamai Albanijoje pagal atitinkamus jų teisės aktus.
- i) „Finansinės paslaugos“ reiškia IV priede apibrėžtą veiklą. Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali išplėsti arba iš dalies pakeisti to priedo taikymo sritį.

50 STRAIPSNIS

1. Albanija padeda Bendrijos nacionaliniams subjektams bei bendrovėms steigtis ir vykdyti veiklą jos teritorijoje. Šiuo tikslu nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos ji taiko:
  - i) Bendrijos bendrovių steigimosi atžvilgiu – tvarką, kuri nėra mažiau palanki už taikomą nacionalinėms bendrovėms arba bet kurios trečiosios šalies bendrovei, atsižvelgiant į tai, kuri tvarka palankesnė, ir

- ii) įsisteigusių Bendrijos bendrovių pavaldžiųjų bendrovių ir filialų veiklos Albanijoje atžvilgiu – tvarką, kuri nėra mažiau palanki už suteiktą nacionalinėms bendrovėms ir filialams arba bet kurios trečiosios šalies pavaldžiajai bendrovei ir filialui, atsižvelgiant į tai, kuri tvarka palankesnė.
2. Šalys nepriima jokių naujų taisyklių ar priemonių, kuriomis Bendrijos ar Albanijos bendrovės būtų diskriminuojamos steigimosi ar jau įsisteigusios bendrovės – veiklos atžvilgiu jų teritorijoje, palyginti su nacionalinėmis bendrovėmis.
3. Bendrija ir jos valstybės narės nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos taiko:
- i) Albanijos bendrovių steigimosi atžvilgiu – tvarką, kuri nėra mažiau palanki už valstybių narių suteiktą nacionalinėms bendrovėms arba bet kurios trečiosios šalies bendrovei, atsižvelgdamos į tai, kuri tvarka palankesnė;
  - ii) jų teritorijoje įsisteigusių Albanijos bendrovių pavaldžiųjų bendrovių ir filialų veiklos atžvilgiu – tvarką, kuri nėra mažiau palanki už valstybių narių suteiktą nacionalinėms bendrovėms ir filialams arba jų teritorijoje įsisteigusiai bet kurios trečiosios šalies pavaldžiajai bendrovei ir filialui, atsižvelgdamos į tai, kuri tvarka palankesnė.
4. Po penkerių metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato, kaip išplėsti išdėstytašias nuostatas, kad abiejų Susitarimo Šalių nacionaliniai subjektai galėtų steigtis ir vykdyti ekonominę veiklą kaip savarankiškai dirbantys asmenys.

5. Nepaisant šio straipsnio nuostatų:
- a) įsigaliojus šiam Susitarimui, Bendrijos bendrovių pavaldžiosios bendrovės ir filialai turi teisę Albanijoje nuomotis nekilnojamąjį turtą ir juo naudotis;
  - b) Bendrijos bendrovių pavaldžiosios bendrovės ir filialai taip pat turi teisę įsigyti nekilnojamojo turto ir juo naudotis tokiomis nuosavybės teisėmis, kokias turi Albanijos bendrovės, o viešųjų gėrybių ir (arba) bendrojo intereso gėrybių atžvilgiu jos turi tokias pat teises kaip Albanijos bendrovės, jei tos teisės reikalingos ekonominei veiklai, dėl kurios jos įsisteigusios, vykdyti, išskyrus gamtos išteklius, žemės ūkio paskirties žemę, miškus ir miškų ūkio paskirties žemę. Po septynerių metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato, kaip pagal šią dalį suteiktų teisių taikymą išplėsti sektoriuose, kuriems taikoma išimtis.

51 STRAIPSNIS

1. Pagal 50 straipsnio nuostatas, išskyrus IV priede apibrėžtas finansines paslaugas, kiekviena Šalis gali reglamentuoti bendrovių ir nacionalinių subjektų steigimosi ir veiklos tvarką jos teritorijoje, jei šiomis taisyklėmis nediskriminuojamos kitos Šalies bendrovės ir nacionaliniai subjektai steigimosi šalies nacionalinių bendrovių ir subjektų atžvilgiu.

2. Finansinių paslaugų atžvilgiu, nepaisant jokių kitų šio Susitarimo nuostatų, Šaliai nedraudžiama imtis atsargumo priemonių investuotojų, indėlininkų, draudėjų ar finansinių paslaugų teikėjų patikėtiniu paskyrusio asmens apsaugai arba kad būtų užtikrintas finansų sistemos vientisumas ir stabilumas. Tokios priemonės nenaudojamos siekiant išvengti Šalies įsipareigojimų pagal šį Susitarimą.
3. Jokia šio Susitarimo nuostata neaiškinama taip, kad Šalies būtų reikalaujama atskleisti informaciją, susijusią su atskirų klientų reikalais ir sąskaitomis, arba valstybės institucijų turimą slaptą ar privačią informaciją.

52 STRAIPSNIS

1. Nepažeidžiant daugiašalės sutarties dėl Europos bendrosios aviacijos erdvės (ECAA), šio skyriaus nuostatos netaikomos oro transporto paslaugoms, vidaus vandens kelių transporto ir jūrų kabotažo paslaugoms.
2. Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali teikti rekomendacijas, kaip tobulinti steigimąsi ir veiklą srityse, kurioms taikoma 1 dalis.

53 STRAIPSNIS

1. 50 ir 51 straipsnių nuostatos nedraudžia Šaliai taikyti tam tikrų taisyklių, reglamentuojančių kitos Šalies bendrovių filialų, kurie nėra įregistruoti pirmosios Šalies teritorijoje, steigimąsi ir veiklą jos teritorijoje ir kurios yra nustatytos dėl teisinių ar techninių tokių filialų skirtumų jos teritorijoje įregistruotų padalinių atžvilgiu arba finansinių paslaugų atžvilgiu – dėl atsargumo.
2. Taikoma tvarka skiriasi tik tiek, kiek būtina dėl šių teisinių arba techninių skirtumų, o finansinių paslaugų atveju – dėl atsargumo.

54 STRAIPSNIS

Kad Bendrijos ir Albanijos nacionaliniams subjektams būtų lengviau verstis reglamentuojama profesine veikla atitinkamai Albanijoje ir Bendrijoje, Stabilizacijos ir asociacijos taryba nagrinėja, kokių priemonių reikia imtis, kad būtų abipusiškai pripažįstama kvalifikacija. Siekdama šio tikslo ji gali imtis visų reikalingų priemonių.

55 STRAIPSNIS

1. Bendrijos arba Albanijos bendrovei, įsteigta atitinkamai Albanijos arba Bendrijos teritorijoje, suteikiama teisė pagal įsisteigimo šalyje, atitinkamai Albanijos ir Bendrijos teritorijoje, galiojančius teisės aktus įdarbinti arba leisti jos pavaldžiosioms bendrovėms ar filialams įdarbinti darbuotojus, kurie atitinkamai yra valstybių narių ir Albanijos piliečiai, jeigu tokie darbuotojai yra vadovaujantys darbuotojai, kaip nustatyta 2 dalyje, ir jeigu juos įdarbina tik bendrovės, pavaldžiosios bendrovės ar filialai. Tokiems darbuotojams leidimai gyventi ir dirbti išduodami tik tokio įdarbinimo laikotarpiu.

2. Išvardytųjų bendrovių (toliau – organizacijų) vadovaujantys darbuotojai yra toliau nurodytų kategorijų „bendrovės viduje perkeliama asmenys“, kaip nustatyta c punkte, jeigu organizacija yra juridinis asmuo ir jeigu tie asmenys joje dirba arba yra jos partneriai (išskyrus pagrindinius akcininkus) bent metus iki prasidedant tokiam judėjimui:

a) vadovų pareigas organizacijoje einantys asmenys, kurie visų pirma tiesiogiai vadovauja įmonės valdymui ir kurių darbą paprastai prižiūri ir jiems vadovauja direktorių valdyba, įmonės akcininkai ar jų statusą atitinkantys asmenys, įskaitant:

- vadovavimą įmonei arba įmonės skyriui ar padaliniui;
- kitų prižiūrinčių, vadovujančių darbuotojų ar specialistų darbo priežiūrą ir kontrolę;

- įgaliojimą asmeniškai įdarbinti, atleisti arba rekomenduoti įdarbinti, atleisti arba kitus su personalu susijusius veiksmus;
- b) organizacijoje dirbantys asmenys, turintys ypatingų įmonės veiklai, tyrimo įrenginiams, taikomoms technologijoms arba vadovavimui svarbių žinių. Vertinant tokias žinias, be tai įmonei būdingų žinių, gali būti atsižvelgiama į aukšto lygio kvalifikaciją, susijusią su darbo pobūdžiu arba veikla, kuriems reikia specialių techninių žinių, taip pat į priklausymą pripažintai profesijai;
- c) „bendrovės viduje perkeliamas asmuo“ – tai fizinis asmuo, dirbantis Šalies teritorijoje esančioje organizacijoje ir laikinai perkeltas užsiimti ekonomine veikla kitos Šalies teritorijoje; susijusi organizacija privalo turėti pagrindinę veiklos vietą Šalies teritorijoje, o perkėlimas turi vykti į tos organizacijos įmonę (pavaldžiąją bendrovę, filialą), faktiškai užsiimančią panašia ekonomine veikla kitos Šalies teritorijoje.

3. Į Bendrijos arba Albanijos teritoriją įvažiuoti ir laikinai gyventi leidžiama atitinkamai Albanijos ir Bendrijos piliečiams, jei šie bendrovių atstovai yra vadovų pareigas einantys darbuotojai pagal 2 dalies a punktą, dirba bendrovėje ir yra atsakingi už Albanijos bendrovės pavaldžiosios bendrovės ar filialo steigimą Bendrijoje arba atitinkamai už Bendrijos bendrovės pavaldžiosios bendrovės ar filialo steigimą Albanijoje, jeigu:

- šie atstovai nėra įgalioti vykdyti tiesioginį pardavimą ar teikti paslaugas, ir
- jei bendrovės pagrindinė verslo vieta yra ne Bendrijos ar atitinkamai Albanijos teritorijoje ir valstybėje narėje ar atitinkamai Albanijoje nėra kito atstovo, biuro, filialo ar pavaldžiosios bendrovės.

56 STRAIPSNIS

Pirmuosius penkerius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo datos Bendrijos bendrovių ir nacionalinių subjektų steigimosi atžvilgiu Albanija gali laikinai taikyti nuo šio skyriaus nukrypstančias nuostatas tam tikrose pramonės šakose, kurios:

- yra pertvarkomos arba kurios patiria didelių sunkumų, ypač jei dėl šių sunkumų Albanijoje atsiranda didelių socialinių problemų, arba
- susiduria su tuo, kad Albanijos bendrovių ar nacionalinių subjektų bendra rinkos dalis tame Albanijos sektoriuje arba pramonės šakoje yra panaikinama arba gerokai sumažėja, arba
- yra naujos Albanijos pramonės šakos.

Tokios priemonės:

- i) netaikomos praėjus septyneriems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo;
- ii) yra pagrįstos ir būtinos padėčiai ištaisyti;
- iii) įvedimo metu nediskriminuos Albanijoje jau įsisteigusią Bendrijos bendrovių ar nacionalinių subjektų Albanijos bendrovių ar nacionalinių subjektų atžvilgiu.

Nustatydamą ir taikydama tokias priemones Albanija, jei įmanoma, taiko Bendrijos bendrovėms ir nacionaliniams subjektams lengvatas, tačiau lengvatų tvarka jokiu būdu negali būti mažiau palanki už trečiųjų šalių bendrovėms ar nacionaliniams subjektams taikomą tvarką. Prieš priimdama šias priemones, Albanija konsultuojasi su Stabilizacijos ir asociacijos taryba ir jų netaiko vieną mėnesį nuo pranešimo apie Albanijos ketinimą taikyti konkrečias priemones pateikimo Stabilizacijos ir asociacijos tarybai, išskyrus atvejus, kai gresia nepataisoma žala ir reikia imtis skubių priemonių. Ėmusi taikyti tokias priemones Albanija nedelsdama pradeda konsultacijas su Stabilizacijos ir asociacijos taryba.

Praėjus penkeriems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, įvesti arba toliau taikyti tokias priemones Albanija gali tik turėdama Stabilizacijos ir asociacijos tarybos leidimą ir laikydamasi jos nustatytų sąlygų.

III SKYRIUS

PASLAUGŲ TEIKIMAS

57 STRAIPSNIS

1. Pagal šias nuostatas Šalys įsipareigoja imtis reikiamų veiksmų, kad palaipsniui sudarytų paslaugų teikimo galimybes Bendrijos arba Albanijos bendrovėms ar nacionaliniams subjektams, įsisteigusiems kitoje Šalyje nei ta, kurioje gyvenančiam asmeniui jos yra skirtos.

2. Vykstant 1 dalyje nurodytam liberalizavimo procesui, Šalys leidžia laikinai judėti paslaugas teikiantiems fiziniams asmenims arba fiziniams asmenims, kuriuos paslaugų teikėjas yra įdarbinęs kaip vadovus, nurodytus 55 straipsnyje, įskaitant fizinius asmenis, kurie yra Bendrijos arba Albanijos bendrovės ar nacionalinio subjekto atstovai ir kurie siekia laikinai atvykti bei derėtis dėl paslaugų pardavimo arba sudaryti paslaugų pardavimo sutartis su tuo paslaugų teikėju, jei tie atstovai nevykdys tiesioginio pardavimo plačiajai visuomenei arba neteiks paslaugų patys.
3. Po penkerių metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Stabilizacijos ir asociacijos taryba imasi reikalingų priemonių 1 dalies nuostatomis nuosekliai įgyvendinti. Atsižvelgiama į Šalių pažangą derinant teisės aktus.

58 STRAIPSNIS

1. Šalys nesiima jokių priemonių ar veiksmų, dėl kurių paslaugų teikimo sąlygos Bendrijos ir Albanijos nacionaliniams subjektams ar bendrovėms, įsisteigusioms kitoje Šalyje nei ta, kurios asmeniui skirtos paslaugos, taptų gerokai griežtesnės, palyginti su padėtimi dieną prieš Susitarimo įsigaliojimą.
2. Jeigu viena Šalis mano, kad po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos kitos Šalies įvestomis priemonėmis smarkiai sugriežtinamos paslaugų tiekimo sąlygos, palyginti su padėtimi šio Susitarimo įsigaliojimo dieną, ta Šalis gali prašyti kitos Šalies pradėti konsultacijas.

59 STRAIPSNIS

Transporto paslaugų Bendrijoje ir Albanijoje teikimo atžvilgiu taikomos šios nuostatos:

1. Vidaus transporto atžvilgiu – 5 protokole išdėstytos Šalių santykiams taikytinos taisyklės, visų pirma siekiant užtikrinti neribotą tranzitą keliais per Albaniją ir Bendriją kaip vieną visumą, veiksmingą nediskriminavimo principo taikymą bei laipsnišką Albanijos ir Bendrijos transporto teisės aktų derinimą.
2. Tarptautinio jūrų transporto atžvilgiu Šalys įsipareigoja veiksmingai taikyti komerciniais pagrindais grindžiamą neriboto patekimo į rinką ir judėjimo principą, laikytis tarptautiniais ir Europos įsipareigojimais nustatytų saugos, saugumo ir aplinkosaugos standartų. Šalys patvirtina įsipareigojimą laikytis laisvos konkurencijos principo, – svarbiausio tarptautinio jūrų transporto srityje.
3. Taikydamos 2 dalyje nustatytus principus:
  - a) Šalys į būsimus dvišalius susitarimus su trečiosiomis šalimis neįtraukia krovinio pasidalijimo sąlygų;
  - b) Šalys nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos panaikina visas vienašales priemones bei administracines, technines ir kitas kliūtis, galinčias turėti ribojamąjį ar diskriminuojamąjį poveikį laisvam paslaugų teikimui tarptautinio jūrų transporto srityje;

- c) kiekviena Šalis, *inter alia*, kitos Šalies nacionalinių subjektų ar bendrovių eksploatuojamiems laivams taiko ne mažiau palankią tvarką nei ta, kurią taiko savo laivams naudojantis tarptautiniais prekybos uostais, uostų infrastruktūra ir pagalbinėmis jūrų transportu teikiamomis paslaugomis uostuose, taip pat taikant susijusius mokesčius ir rinkliavas, muitinių procedūras ir skiriant krantines bei priemones pakrauti ir iškrauti.
4. Siekiant užtikrinti prie abipusių komercinių poreikių pritaikytą Šalių transporto suderintą vystymąsi ir laipsnišką liberalizavimą, abipusio dalyvavimo oro transporto rinkoje sąlygos nustatomos atskirais susitarimais, dėl kurių Šalys turi derėtis.
5. Prieš sudarydamos 4 dalyje nurodytą susitarimą, Šalys netaiko jokių priemonių ar veiksmų, kurie, palyginti su padėtimi iki šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, yra labiau ribojantys ar diskriminuojantys.
6. Albanija derina savo teisės aktus, įskaitant administracines, technines ir kitas taisykles, su galiojančiais oro, jūrų ir vidaus transporto srities Bendrijos teisės aktais taip, kad būtų užtikrintas liberalizavimas ir abipusis dalyvavimas Šalių rinkose bei sudarytos palankesnės sąlygos keleivių ir prekių judėjimui.
7. Tuo pat metu, kai daroma bendra pažanga siekiant šio skyriaus tikslų, Stabilizacijos ir asociacijos taryba svarsto būdus, kaip sukurti reikalingas sąlygas oro ir vidaus transporto paslaugų teikimo laisvei padidinti.

IV SKYRIUS

EINAMIEJI MOKĖJIMAI IR KAPITALO JUDĖJIMAS

60 STRAIPSNIS

Šalys, laikydamosi Tarptautinio valiutos fondo susitarimo VIII straipsnio, įsipareigoja leisti atlikti visus Bendrijos ir Albanijos tarpusavio mokėjimus ir pervedimus laisvai konvertuojama valiuta į mokėjimų balanso einamąją sąskaitą.

61 STRAIPSNIS

1. Su mokėjimų balanso kapitalo ir finansine sąskaita susijusių operacijų atžvilgiu nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Šalys užtikrina laisvą kapitalo judėjimą, susijusį su tiesioginėmis investicijomis į bendroves, kurios yra įsteigtos pagal priimančios šalies įstatymus, ir pagal V antraštinės dalies II skyriaus nuostatas atliekamomis investicijomis, taip pat su šių investicijų likvidavimu ar repatriacija ir bet koku iš to gautu pelnu.
2. Su mokėjimų balanso kapitalo ir finansine sąskaita susijusių operacijų atžvilgiu nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Šalys užtikrina laisvą kapitalo judėjimą, susijusį su prekybos sandoriams imamais kreditais, paslaugų teikimu, kuriame dalyvauja vienos iš Šalių gyventojas, ir su ilgesnio nei vieneri metai termino finansinėmis paskolomis ir kreditais.

Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams Albanija leidžia, visu mastu ir tinkamai taikant jos teisės aktus ir nustatytą tvarką, įsigyti Albanijoje nekilnojamąjį turtą, išskyrus apribojimus, nustatytus Konkrečių Albanijos įsipareigojimų sąrašė pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis (GATS). Per septynerius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Albanija palaipsniui taisy teisės aktus, taikomus nekilnojamąjį turtą Albanijoje norintiems įsigyti Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams, ir užtikrina, kad jiems taikoma tvarka būtų ne mažiau palanki už Albanijos piliečiams taikomą tvarką. Po penkerių metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Stabilizacijos ir asociacijos taryba svarsto, kokiais būdais tokie apribojimai galėtų būti palaipsniui panaikinti.

Po penkerių metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Šalys taip pat užtikrina laisvą kapitalo, susijusio su investicijų portfeliu ir su trumpesnio nei vieneri metai laikotarpio finansinėmis paskolomis bei kreditais, judėjimą.

3. Nepažeisdamos 1 dalies, Šalys neįveda jokių naujų apribojimų kapitalo judėjimui ir Bendrijos ir Albanijos gyventojų einamiesiems mokėjimams bei negriežtinta dabartinių susitarimų.

4. Nepažeidžiant 60 straipsnio ir šio straipsnio nuostatų, kai, išimtiniais atvejais, dėl kapitalo judėjimo tarp Bendrijos ir Albanijos atsiranda ar gali atsirasti rimtų sunkumų Bendrijoje ar Albanijoje vykdyti valiutų keitimo kurso ar pinigų politiką, atitinkamai Bendrija ar Albanija gali imtis apsaugos priemonių kapitalo judėjimo tarp Bendrijos ir Albanijos atžvilgiu ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui, jeigu tokios priemonės yra būtinos.

5. Nė viena iš minėtųjų nuostatų negali būti ribojama Šalių ekonominių operacijų vykdytojų teisė pasinaudoti palankesniu režimu, kuris gali būti nustatytas bet koku vienašaliu ar daugiašaliu susitarimu, kurio Šalys yra šio Susitarimo Šalys.
6. Šalys viena su kita konsultuojasi siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas kapitalo judėjimui tarp Bendrijos ir Albanijos, kad būtų skatinama siekti šio Susitarimo tikslų.

62 STRAIPSNIS

1. Pirmuosius trejus metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo Šalys imasi priemonių, kuriomis sudaromos galimybės kurti reikalingas sąlygas toliau nuosekliai taikyti laisvą kapitalo judėjimą reglamentuojančias Bendrijos taisykles.
2. Iki trečiųjų metų nuo šio Susitarimo galiojimo pabaigos Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato būdus, kaip išsamiai taikyti laisvą kapitalo judėjimą reglamentuojančias Bendrijos taisykles.

V SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

63 STRAIPSNIS

1. Šios antraštinės dalies nuostatos taikomos atsižvelgiant į pagrįstus ribojimus viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos pagrindu.
2. Jos netaikomos veiklai, kuri vienos arba kitos Šalies teritorijoje, nors ir retai, yra susijusi su oficialių valdžios funkcijų vykdymu.

64 STRAIPSNIS

Siekiant šios antraštinės dalies tikslų, jokia šio Susitarimo nuostata neužkertamas kelias Šalims taikyti savo įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius fizinių asmenų įvažiavimą, gyvenimą, užimtumą, darbo sąlygas ar įsisteigimą ir paslaugų teikimą, jeigu Šalys jų netaiko taip, kad jais būtų panaikinti ar sumenkinti privalumai, kuriuos kuri nors Šalis įgyja pagal konkrečią šio Susitarimo nuostatą. Ši nuostata nepažeidžia 63 straipsnio taikymo.

65 STRAIPSNIS

Šios antraštinės dalies nuostatos taip pat taikomos bendrovėms, kurias bendrai kontroliuoja ir išimtinai valdo Albanijos ir Bendrijos bendrovės ar nacionaliniai subjektai.

66 STRAIPSNIS

1. Pagal šios antraštinės dalies nuostatas suteikiamas didžiausio palankumo statusas netaikomas mokesčių lengvatoms, kurias Šalys teikia arba teiks ateityje, remdamosi dvigubo apmokestinimo išvengimo susitarimais arba kitais mokesčių susitarimais.
2. Jokia šios antraštinės dalies nuostata neaiškinama taip, kad Šalims būtų užkertamas kelias priimti ar įgyvendinti bet kokias priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią vengti ar nemokėti mokesčių remiantis dvigubo apmokestinimo išvengimo susitarimų ir kitų mokesčių susitarimų nuostatomis arba vietiniais mokesčių teisės aktais.
3. Jokia šios antraštinės dalies nuostata neaiškinama taip, kad valstybėms narėms arba Albanijai būtų draudžiama, taikant atitinkamas mokesčių teisės aktų nuostatas, išskirti mokesčių mokėtojus, esančius nelygiavertėje padėtyje, ypač jų gyvenamosios vietos atžvilgiu.

67 STRAIPSNIS

1. Šalys kiek įmanoma stengiasi vengti nustatyti ribojamąsias priemones, įskaitant priemones importo atžvilgiu sprendžiant mokėjimų balanso problemas. Tokias priemones priimanti Šalis kaip įmanoma greičiau pateikia kitai Šaliai jų panaikinimo tvarkaraštį.
2. Jei viena ar daugiau valstybių narių arba Albanija susiduria su mokėjimų balanso sunkumais arba jei tokie sunkumai neišvengiamai gresia, Bendrija arba Albanija, nelygu atvejis, gali pagal PPO susitarime nustatytas sąlygas priimti ribojamąsias priemones, įskaitant priemones importo atžvilgiu, kurios taikomos ribotą laiką ir negali viršyti mokėjimų balanso padėčiai ištaisyti reikalingų būtinausių priemonių. Bendrija arba Albanija, nelygu atvejis, nedelsdama apie tai informuoja kitą Šalį.
3. Jokios ribojamosios priemonės netaikomos su investicijomis susijusiems pervedimams ir ypač investuotų ar perinvestuotų sumų repatriacijai ir jokioms iš jo gautoms pajamoms.

68 STRAIPSNIS

Šios antraštinės dalies nuostatos bus palaipsniui atnaujinamos, ypač atsižvelgiant į Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (GATS) V straipsnio reikalavimus.

69 STRAIPSNIS

Šio Susitarimo nuostatomis nė vienai Šaliai neužkertamas kelias taikyti bet kokias būtinas priemones siekiant išvengti, kad jos taikomos priemonės dėl trečiųjų šalių patekimo į jos rinką nebūtų apeitos pasinaudojant šio Susitarimo nuostatomis.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISĖS AKTŲ DERINIMAS, TEISĖSAUGA IR KONKURENCIJOS TAISYKLĖS

70 STRAIPSNIS

1. Šalys pripažįsta, kad dabartinius Albanijos teisės aktus būtina derinti prie Bendrijos teisės aktų ir veiksmingai juos įgyvendinti. Albanija siekia užtikrinti, kad dabartiniai ir būsiami teisės aktai palaipsniui būtų suderinti su Bendrijos *acquis*. Albanija užtikrina, kad dabartiniai ir būsiami teisės aktai būtų tinkamai įgyvendinami ir taikomi.
2. Šis derinimas prasideda Susitarimo pasirašymo dieną ir palaipsniui plečiamas į visas šiame Susitarime nurodytas Bendrijos *acquis* sritis iki 6 straipsnyje nustatyto pereinamojo laikotarpio pabaigos.

3. 6 straipsnyje nurodytu pirmuoju etapu derinami vidaus rinkos *acquis* ir kitų svarbių sričių, pvz., konkurencijos, intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių, viešųjų pirkimų, standartizavimo ir sertifikavimo, finansinių paslaugų, sausumos ir jūrų transporto, – ypatingą dėmesį skiriant aplinkosaugos ir saugumo standartams bei socialiniams klausimams, – bendrovių teisės, apskaitos, vartotojų apsaugos, duomenų apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos bei lygių galimybių esminiai elementai. Antruoju etapu Albanija derina likusias *acquis* dalis.

Derinama bus pagal Europos Bendrijų Komisijos ir Albanijos patvirtintą programą.

4. Susitarime su Europos Bendrijų Komisija Albanija taip pat nustatys teisės aktų derinimo įgyvendinimo stebėsenos priemones ir kokių veiksmų bus imamasi teisės aktams taikyti.

71 STRAIPSNIS

Konkurencija ir kitos ekonominės nuostatos

1. Su šio Susitarimo sklandžiu veikimu yra nesuderinami (jei gali daryti poveikį Bendrijos ir Albanijos prekybai):

i) visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir įmonių suderinti veiksmai, jei jais draudžiama, ribojama ar iškreipiama konkurencija ar jai daroma įtaka;

ii) vienos ar kelių įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi Bendrijos arba Albanijos teritorijoje ar didžiojoje jos dalyje;

iii) tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams bet kokia valstybės teikiama pagalba, iškreipianti arba galinti iškreipti konkurenciją.

2. Bet kokia šiam straipsniui prieštaraujanti praktika vertinama remiantis Bendrijoje taikomų konkurencijos taisyklių, ypač Europos bendrijos steigimo sutarties 81, 82, 86 ir 87 straipsnių ir Bendrijos institucijų priimtų aiškinamųjų dokumentų taikymo kriterijais.

3. Šalis užtikrina, kad nepriklausomos veiklos valstybinei organizacijai suteikiami reikalingi įgaliojimai visapusiškai taikyti 1 dalies i ir ii punktus privačių bei valstybinių įmonių ir įmonių, kurioms suteiktos specialios teisės, atžvilgiu.

4. Albanija įsteigia nepriklausomai veikiančią instituciją, kuriai bus suteikti reikalingi įgaliojimai ketverius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo visapusiškai taikyti 1 dalies iii punktą. Ši institucija, *inter alia*, turi įgaliojimus tvirtinti valstybės pagalbos planus bei individualios pagalbos subsidijas pagal 2 dalį ir reikalauti grąžinti neteisėtai suteiktą valstybės pagalbą.

5. Kiekviena Šalis užtikrina valstybės pagalbos skaidrumą, *inter alia*, pateikdama kitai Šaliai reguliarią metinę ataskaitą ar kitokį dokumentą pagal Bendrijos apžvalgos apie valstybės pagalbą pateikimo taisykles ir metodiką. Vienos Šalies prašymu kita Šalis pateikia informaciją apie konkrečius atskirus valstybės pagalbos teikimo atvejus.

6. Prieš įsteigdama 4 dalyje nurodytą instituciją, Albanija sudaro išsamų valstybės pagalbos schemų registrą ir tas pagalbos schemas suderina pagal 2 dalyje nurodytus kriterijus ne vėliau kaip per ketverius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos.

7. Taikydamos 1 dalies iii punkto nuostatas, Šalys susitaria, kad per pirmus dešimt metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos bet kokia Albanijos suteikta valstybės pagalba yra vertinama atsižvelgiant į tai, kad Albanija laikoma regionu, identišku Europos bendrijos steigimo sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytiems regionams.

Per penkerius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Albanija pateikia Europos Bendrijų Komisijai NUTS II lygiu suderintus duomenis apie vienam gyventojui tenkančią BVP dalį. 4 dalyje nurodyta institucija ir Europos Bendrijų Komisija kartu vertina, ar Albanijos regionai atitinka pagalbos skyrimo reikalavimus ir didžiausią jiems skiriamos pagalbos intensyvumą, siekdamos sudaryti pagalbos regionams žemėlapi pagal atitinkamas Bendrijos gaires.

8. IV antraštinės dalies II skyriuje nurodytų produktų atžvilgiu:

- 1 dalies iii punktas netaikomas;
- bet kokia 1 dalies i punktui prieštaraujantys veiksmai vertinami pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 36 ir 37 straipsnių pagrindu Bendrijos nustatytus kriterijus ir šiuo pagrindu priimtas konkrečias Bendrijos priemones.

9. Jei viena Šalių mano, kad konkretūs veiksmai yra nesuderinami su 1 dalies nuostatomis, ji gali imtis atitinkamų priemonių po konsultacijų Stabilizacijos ir asociacijos taryboje arba po trisdešimties darbo dienų nuo konsultacijos prašymo pateikimo dienos.

Jokia šio straipsnio nuostata nepažeidžiama ir niekaip kitaip neribojama nė vienos Šalies teisė imtis antidempingo ar kompensacinių priemonių pagal atitinkamus 1994 m. Bendrojo tarifų ir prekybos susitarimo straipsnius ir PPO susitarimą dėl subsidijų ir kompensacinių priemonių arba pagal atitinkamus vidaus teisės aktus.

72 STRAIPSNIS

Valstybės įmonės

Iki trečiųjų metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos pabaigos valstybės įmonėms ir įmonėms, kurioms buvo suteiktos specialios išimtinės teisės, Albanija taiko Europos bendrijos steigimo sutartyje, ypač jos 86 straipsnyje, nustatytus principus.

Per pereinamąjį laikotarpį valstybės įmonėms suteiktos specialios teisės nesuteikia galimybės importui iš Bendrijos į Albaniją taikyti kiekybinius apribojimus ar lygiaverčio poveikio priemones.

73 STRAIPSNIS

Intelektinė, pramoninė ir komercinė nuosavybė

1. Pagal šio straipsnio ir V priedo nuostatas Šalys patvirtina, kad joms svarbu užtikrinti tinkamą ir veiksmingą intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugą bei taikymą.
2. Albanija imasi visų reikalingų priemonių per ketverius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos užtikrinti panašų į Bendrijoje pasiektą intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugos lygį ir veiksmingas tokių teisių įgyvendinimo priemones.
3. Albanija įsipareigoja per keturis metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos prisijungti prie V priedo 1 dalyje išvardytų daugiašalių konvencijų dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių. Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali nuspręsti įpareigoti Albaniją prisijungti prie konkrečių šios srities daugiašalių konvencijų.
4. Jeigu intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės srityje kyla problemų, apsunkinančių prekybos sąlygas, bet kurios iš Šalių prašymu jos skubiai perduodamos spręsti Stabilizacijos ir asociacijos tarybai, siekiant abiem Šalims priimtino sprendimo.

74 STRAIPSNIS

Viešosios sutartys

1. Šalys mano, kad jų siektinas tikslas turėtų būti sudaryti viešąsias sutartis remiantis nediskriminavimo ir abipusiškumo principais, ypač atsižvelgiant į PPO reikalavimus.
2. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos įsisteigusioms arba neįsisteigusioms Bendrijoje Albanijos bendrovėms suteikiama teisė dalyvauti sutarčių sudarymo procedūrose Bendrijoje pagal Bendrijos viešųjų pirkimų taisyklės ne mažiau palankia tvarka, nei ta, kuri taikoma Bendrijos bendrovėms.

Pirmesnės nuostatos taip pat taikomos komunalinių paslaugų sektoriaus sutartims, kai Albanijos vyriausybė priims teisės aktus, į kuriuos bus perkeltos šios srities Bendrijos taisyklės. Bendrija periodiškai tikrina, ar Albanija tikrai priėmė tokius teisės aktus.
3. Nė vėliau kaip per ketverius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Albanijoje neįsisteigusioms Bendrijos bendrovėms suteikiama teisė dalyvauti sutarčių sudarymo procedūrose Albanijoje pagal Albanijos viešųjų pirkimų įstatymus ne mažiau palankia tvarka nei ta, kuri taikoma Albanijos bendrovėms.
4. Stabilizacijos ir asociacijos taryba periodiškai tikrina, ar Albanija gali visoms Bendrijos bendrovėms suteikti teisę dalyvauti sutarčių sudarymo procedūrose Albanijoje.

Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos pagal V antraštinės dalies II skyriaus nuostatas Albanijoje įsisteigusioms Bendrijos bendrovėms suteikiama teisė dalyvauti sutarčių sudarymo procedūrose ne mažiau palankia tvarka nei ta, kuri taikoma Albanijos bendrovėms.

5. Steigimosi, veiklos, paslaugų teikimo Bendrijoje ir Albanijoje bei viešąsias sutartis vykdančių darbuotojų judėjimo ir įdarbinimo atžvilgiu taikomos 46–69 straipsnių nuostatos.

75 STRAIPSNIS

Standartizacija, metrologija, akreditavimas ir atitikties vertinimas

1. Albanija imasi reikalingų priemonių, kad teisės aktai būtų laipsniškai derinami su Bendrijos techniniais reglamentais ir Europos standartizacijos, metrologijos, akreditavimo ir atitikties vertinimo procedūromis.

2. Todėl Šalys pradiniu etapu pradeda:

- skatinti naudoti Bendrijos techninius reglamentus, Europos standartus ir atitikties vertinimo tvarką;
- teikti paramą, kuria skatinama kurti kokybišką infrastruktūrą standartizacijos, metrologijos, akreditavimo ir atitikties vertinimo srityse;

- skatinti Albaniją dalyvauti su standartizacijos, atitikties vertinimo, metrologijos ir panašiomis sritimis susijusių organizacijų veikloje (ypač CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMET);
- jei reikia, sudaryti Europos atitikties vertinimo protokolus, kai Albanijos teisės aktų sistema ir taikoma tvarka bus pakankamai suderinta su Bendrijos atitinkamomis sritimis ir bus atliktas tinkamas tyrimas.

76 STRAIPSNIS

Vartotojų apsauga

Šalys bendradarbiauja siekdamas suderinti Albanijos ir Bendrijos vartotojų apsaugos standartus. Veiksminga vartotojų apsauga yra reikalinga sklandžiam rinkos ekonomikos veikimui užtikrinti, ir ši apsauga priklausys nuo administracinės infrastruktūros, kuria siekiama užtikrinti rinkos priežiūrą ir teisės aktų taikymą šioje srityje, kūrimo.

Todėl atsižvelgdamos į bendrus interesus Šalys skatina ir užtikrina:

- aktyvios vartotojų apsaugos politiką pagal Bendrijos teisės aktus;
- Albanijos vartotojų apsaugos teisės aktų derinimą su galiojančiais šios srities Bendrijos teisės aktais;
- veiksmingą vartotojų teisinę apsaugą siekiant pagerinti vartojimo prekių kokybę ir išlaikyti tinkamus saugos standartus;
- kad kompetentingos institucijos prižiūrės, kaip laikomasi taisyklių ir kad kilus ginčui bus suteikta teisė kreiptis į teisėsaugos institucijas.

77 STRAIPSNIS

Darbo sąlygos ir lygios galimybės

Albanija laipsniškai derina savo teisės aktus su Bendrijos teisės aktais darbo sąlygų srityje, ypač darbuotojų sveikatos ir saugos bei lygių galimybių srityse.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISINGUMAS, LAISVĖ IR SAUGUMAS

I SKYRIUS

ĮVADAS

78 STRAIPSNIS

Institucijų stiprinimas ir teisinė valstybė

Bendradarbiaudamos teisingumo ir vidaus reikalų srityse, Šalys ypatingą dėmesį skiria teisinės valstybės principams konsoliduoti ir institucijoms stiprinti visų lygių administracinėse srityse apskritai, ypač teisėsaugos ir teisingumo administravimo srityse. Bendradarbiavimu ypač siekiama stiprinti teismų nepriklausomumą ir didinti jų veiksmingumą, gerinti policijos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklą, teikti tinkamą mokymą ir kovoti su korupcija bei organizuotu nusikalstamumu.

79 STRAIPSNIS

Asmens duomenų apsauga

Įsigaliojus šiam Susitarimui, Albanija derina asmens duomenų apsaugos teisės aktus su Bendrijos įstatymais ir kitais Europos bei tarptautiniais teisės aktais dėl privatumo. Albanija įsteigia pakankamai darbuotojų ir finansinių išteklių turinčias nepriklausomas priežiūros institucijas, kurios veiksmingai stebės ir užtikrins nacionalinių asmens duomenų apsaugos teisės aktų taikymą. Šalys bendradarbiauja siekdamos šio tikslo.

II SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS ASMENŲ JUDĖJIMO SRITYJE

80 STRAIPSNIS

Vizos, sienų valdymas, prieglobsčio teisė ir migracija

Šalys bendradarbiauja vizų, sienų valdymo, prieglobsčio teisės ir migracijos srityse ir nustato bendradarbiavimo (taip pat regionų lygmeniu) šiose srityse pagrindą, atsižvelgdamos ir atitinkamai visapusiškai pasinaudodamos kitomis šios srities iniciatyvomis.

Bendradarbiavimas pirmoje pastraipoje išvardytaisiais klausimais grindžiamas abipusėmis Šalių konsultacijoms bei nuodugniu derinimu ir apima techninės bei administracinės pagalbos teikimą:

- keistis informacija apie teisės aktus ir praktiką;
- teisės aktams rengti;
- institucijų veiksmingumui skatinti;
- darbuotojams mokyti;
- kelionės dokumentų saugumui užtikrinti ir suklastotiems dokumentams aptikti;
- sienoms prižiūrėti.

Bendradarbiaujant didžiausias dėmesys skiriamas:

- prieglobsčio teisės srityje – nacionaliniams teisės aktams, atitinkantiems 1951 m. Ženevos konvencijos ir 1967 m. Niujorko protokolo standartus, įgyvendinti, taip užtikrinant negražinimo principo laikymąsi ir kitas prieglobsčio prašančių asmenų bei pabėgėlių teises;
- teisėtos migracijos srityje – taisyklėms dėl leidimo įvažiuoti į šalį ir įleistų asmenų teisėms bei statusui. Migracijos atžvilgiu Šalys susitaria taikyti vienodas sąlygas teisėtai jų teritorijose gyvenantiems kitų šalių piliečiams ir skatinti integracijos politiką, kuria būtų siekiama suvienodinti minėtų asmenų ir tų šalių piliečių teises bei pareigas.

81 STRAIPSNIS

Nelegalios imigracijos prevencija ir kontrolė bei readmisija

1. Šalys bendradarbiauja siekdamas užkirsti kelią neteisėtai imigracijai ir ją kontroliuoti. Šiuo tikslu Šalys susitaria, kad prašomos ir be jokių formalumų Albanija ir valstybės narės:
  - išsiųs visus Albanijos piliečius, neteisėtai esančius valstybių narių teritorijose ir atvirkščiai;
  - išsiųs trečiųjų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės, neteisėtai esančius jų teritorijose ir atvykusius į Albanijos teritoriją per valstybę narę ar iš jos arba atvykusius į valstybės narės teritoriją per Albaniją ar iš jos.
2. Europos Sąjungos valstybės narės ir Albanija savo piliečiams išduoda tinkamus tapatybės dokumentus ir jiems suteikia būtinas administracines priemones šiam tikslui įgyvendinti.
3. 2005 m. balandžio 14 d. pasirašytame Europos bendrijos ir Albanijos susitarime dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos nustatyta konkreti piliečių ir trečiųjų šalių piliečių bei asmenų be pilietybės readmisijos tvarka.
4. Albanija sutinka sudaryti readmisijos susitarimus su stabilizacijos ir asociacijos procese dalyvaujančiomis šalimis ir įsipareigoja imtis visų reikalingų priemonių lanksčiam ir greitam visų šiame straipsnyje išvardytų readmisijos susitarimų įgyvendinimui užtikrinti.
5. Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato kitas bendras priemones, kurių būtų galima imtis siekiant užkirsti kelią neteisėtai migracijai (įskaitant prekybą žmonėmis ir neteisėtos migracijos tinklus) ir ją kontroliuoti.

III SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS KOVOJANT SU PINIGŲ PLOVIMU, TERORIZMO FINANSAVIMU, DRAUDŽIAMAIS NARKOTIKAIS IR BENDRADARBIAVIMAS KOVOJANT SU TERORIZMU

82 STRAIPSNIS

Pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas

1. Šalys glaudžiai bendradarbiauja siekdamos užkirsti kelią naudoti jų finansų sistemas pinigams, gautiems iš nusikalstamos veiklos apskritai ir ypač iš prekybos narkotikais, plauti bei terorizmui finansuoti.
2. Bendradarbiavimas šioje srityje gali apimti administracinę ir techninę pagalbą, kuria skatinamas Bendrijos ir šioje srityje veikiančių tarptautinių organizacijų, ypač Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF), priimtiems teisės aktams lygiaverčių reglamentų ir kovos su pinigų plovimu bei terorizmo finansavimu standartų ir priemonių įgyvendinimas bei sklandus veikimas.

83 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas draudžiamų narkotikų srityje

1. Neperžengdamos savo kompetencijos ribų, Šalys bendradarbiauja siekdamas sukurti visapusišką, suderintą narkotikų klausimų sprendimo planą. Politikos ir veiksnių narkotikų klausimais tikslas yra mažinti draudžiamų narkotikų tiekimą, prekybą bei paklausą ir veiksmingiau kontroliuoti prekursorius.
2. Šalys susitaria dėl būtinų bendradarbiavimo būdų šiems tikslams pasiekti. Veiksmai grindžiami ES narkotikų kontrolės strategijos bendraisiais principais.

84 STRAIPSNIS

Kova su terorizmu

Siekdamas užkirsti kelią teroro aktams bei jų finansavimui ir juos sustabdyti, ypač kai jie susiję su tarpvalstybine veikla, Šalys susitaria, laikydamosi tarptautinių konvencijų, kurių šalys jos yra, ir atitinkamų įstatymų bei kitų teisės aktų, bendradarbiauti:

- visapusiškai įgyvendinant Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1373 dėl teroro aktų grėsmės tarptautinei taikai ir saugumui ir kitas atitinkamas Jungtinių Tautų rezoliucijas, tarptautines konvencijas bei priemones;
- pagal tarptautinę ir nacionalinę teisę keičiantis informacija apie teroristų grupes ir jų paramos tinklus;

- keičiantis patirtimi apie kovos su terorizmu priemones ir būdus, technines sritis, mokymą ir apie terorizmo prevenciją.

IV SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS KOVOJANT SU NUSIKALSTAMUMU

85 STRAIPSNIS

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir kita neteisėta veikla bei jų prevencija

Šalys bendradarbiauja šiose kovos su organizuota ar kitokia nusikalstama bei neteisėta veikla ir jos prevencijos srityse:

- neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis;
- neteisėtos ekonominės veiklos, ypač pinigų padirbinėjimo, neteisėtų sandorių, susijusių su pramoninėmis atliekomis, radioaktyviosiomis medžiagomis ir sandorių, susijusių su neteisėtais ar padirbtais produktais;
- korupcijos privačiajame ir viešajame sektoriuose, ypač susijusios su neskaidriu valdymu;
- mokestinio sukčiavimo;
- neteisėtos prekybos narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis;
- kontrabandos;
- neteisėtos prekybos ginklais;

- dokumentų klastojimo;
- neteisėtos prekybos automobiliais;
- el. nusikaltimų.

Skatinamas regionų bendradarbiavimas ir pripažintų tarptautinių standartų laikymasis kovos su organizuotu nusikalstamumu srityje.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMO POLITIKA

86 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo politikos bendrosios nuostatos

1. Bendrija ir Albanija glaudžiai bendradarbiauja siekdamas skatinti Albanijos vystymosi ir augimo potencialą. Toks bendradarbiavimas kuo plačiausiu mastu stiprina esamus ekonominius ryšius ir teikia naudą abiem Šalims.
2. Sukuriama politika ir kitos priemonės, sudarysiančios sąlygas tvariai Albanijos ekonomikos ir socialinei plėtrai. Į šią politikos kryptį nuo pat pradžios turėtų būti įtraukti su darnios socialinės plėtros reikalavimais susiję aplinkos klausimai.

3. Bendradarbiavimo politika vyksta regionų bendradarbiavimo lygiu. Ypatingas dėmesys skiriamas priemonėms, galinčioms paskatinti Albanijos ir jos kaimyninių šalių, įskaitant ir valstybes nares, bendradarbiavimą, taip prisidedant prie regiono stabilumo. Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali nustatyti, kurios iš toliau išvardytų politikos krypčių yra prioritetinės, taip pat pačių politikos krypčių prioritetus.

87 STRAIPSNIS

Ekonomikos ir prekybos politika

1. Bendrija ir Albanija skatina ekonomikos reformų procesą bendradarbiaudamos ir taip gerindamos jų ekonomikos pagrindų, ekonomikos politikos kūrimo ir įgyvendinimo rinkos ekonomikoje supratimą.
2. Albanijos valdžios institucijų prašymu Bendrija gali teikti paramą, kuria būtų skatinamos Albanijos pastangos sukurti veikiančią rinkos ekonomiką ir palaipsniui suderinti savo politikos kryptis su stabilumą skatinančiomis Ekonominės ir pinigų sąjungos politikos kryptimis.
3. Bendradarbiaujant taip pat siekiama stiprinti teisinę valstybę verslo srityje, taikant stabilią ir nediskriminavimo principais grindžiamą su prekyba susijusią teisinę sistemą.
4. Bendradarbiavimas šioje srityje apima neformalų keitimąsi informacija apie Europos Ekonominės ir pinigų sąjungos principus ir veikimą.

88 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas statistikos srityje

Šalių bendradarbiavimas sutelktas visų pirma į prioritetines sritis, susijusias su Bendrijos statistikos srities *acquis*. Bendradarbiaujant visų pirma siekiama sukurti veiksmingą ir darnią statistikos sistemą, galinčią pateikti palyginamus, patikimus, objektyvius ir tikslius duomenis, reikalingus pereinamajam ir reformų procesui Albanijoje planuoti ir stebėti. Bendradarbiavimas taip pat turi sudaryti sąlygas Albanijos statistikos institutui geriau tenkinti nacionalinių ir tarptautinių klientų (viešojo valdymo ir privačiojo sektoriaus) poreikius. Statistikos sistema turi veikti pagal pagrindinius Jungtinių Tautų nustatytus statistikos principus, Europos statistikos praktikos kodeksą bei Europos statistikos teisės nuostatas ir būti tobulinama, kad atitiktų Bendrijos *acquis*.

89 STRAIPSNIS

Bankininkystė, draudimas ir kitos finansinės paslaugos

Šalių bendradarbiavimas sutelktas visų pirma į prioritetines sritis, susijusias su Bendrijos bankininkystės, draudimo ir kitų finansinių paslaugų sričių *acquis*. Šalys bendradarbiauja siekdamas Albanijoje sukurti ir plėtoti tinkamą bankininkystės, draudimo ir finansinių paslaugų sektorių skatinimo pagrindą.

90 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas finansų kontrolės ir audito srityje

Šalių bendradarbiavimas sutelktas visų pirma į prioritetines sritis, susijusias su Bendrijos viešosios vidaus finansų kontrolės (VVFK) ir nepriklausomo audito srities *acquis*. Šalys bendradarbiauja siekdamas Albanijoje sukurti veiksmingas VVFK ir nepriklausomo audito sistemas pagal tarptautiniu lygiu patvirtintus standartus ir metodiką bei geriausią ES praktiką.

91 STRAIPSNIS

Investicijų skatinimas ir apsauga

Šalių bendradarbiavimu investicijų skatinimo ir apsaugos srityje, laikantis atitinkamų jų kompetencijos ribų, bus siekiama kurti palankias sąlygas privačioms vidaus ir užsienio investicijoms, kurios yra svarbiausia priemonė Albanijos ekonomikai ir pramonei atgaivinti.

92 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas pramonės srityje

1. Bendradarbiavimu siekiama skatinti atnaujinti ir pertvarkyti Albanijos ekonomiką ir atskirus jos sektorius bei ekonominių operacijų vykdytojų pramoninį bendradarbiavimą, kad privatus sektorius būtų stiprinamas aplinkosaugą užtikrinančiomis sąlygomis.
2. Bendradarbiavimo pramonės srityje iniciatyvos atspindi abiejų Šalių nustatytus prioritetus. Inicijatyvose bus atsižvelgiama į regioninius pramonės vystymo aspektus, jomis, kai reikia, skatinama tarptautinė partnerystė. Inicijatyvomis ypač siekiama sukurti tinkamą pagrindą įmonėms, pagerinti valdymą, didinti praktinę patirtį ir skatinti rinkų kūrimą, jų skaidrumą ir verslo aplinkos kūrimą.
3. Bendradarbiaujant bus tinkamai atsižvelgiama į Bendrijos pramonės politikos srities *acquis*.

93 STRAIPSNIS

Mažos ir vidutinės įmonės

Šalių bendradarbiavimo tikslas yra kurti ir stiprinti privačiojo sektoriaus mažąsias ir vidutines įmones (MVI), tinkamai atsižvelgiant į Bendrijos *acquis* nustatytas prioritetas sritis MVĮ srityje bei į Europos mažųjų įmonių chartijoje išdėstytus principus.

94 STRAIPSNIS

Turizmas

1. Šalių bendradarbiavimo turizmo srityje svarbiausias tikslas yra didinti informacijos apie turizmą šaltus (tarptautiniais tinklais, per duomenų bankus ir t. t.) ir dalytis praktine patirtimi (rengiant mokymus, mainus, seminarus). Bendradarbiaujant tinkamai atsižvelgiama į šio sektoriaus Bendrijos *acquis*.
2. Bendradarbiavimas gali vykti regionų bendradarbiavimo lygiu.

95 STRAIPSNIS

Žemės ūkis ir žemės ūkio pramonės sektorius

Šalių bendradarbiavimas yra sutelktas į prioritetines sritis, susijusias su Bendrijos žemės ūkio srities *acquis*. Pagrindinis bendradarbiavimo tikslas – atnaujinti ir pertvarkyti Albanijos žemės ūkį bei žemės ūkio pramonės sektorių ir remti laipsnišką Albanijos teisės aktų ir praktikos derinimą su Bendrijos taisyklėmis ir standartais.

96 STRAIPSNIS

Žuvininkystė

Šalys tirs galimybę nustatyti abipusiškai naudingas bendrų interesų sritis žuvininkystės sektoriuje. Bendradarbiaujant tinkamai atsižvelgiama į prioritетines žuvininkystės sektoriaus sritis, susijusias su Bendrijos *acquis*, įskaitant su Tarptautinės ir regionų žuvininkystės organizacijos nustatytais žuvininkystės išteklių valdymo ir išsaugojimo taisyklėmis susijusių tarptautinių įsipareigojimų laikymąsi.

97 STRAIPSNIS

Muitinė

1. Šalys bendradarbiauja šioje srityje siekdamas užtikrinti suderinamumą su nuostatomis, kurias reikia priimti prekybos srityje, suderinti Albanijos muitinės sistemą su Bendrijos muitinės sistema ir taip padėti pagrindą pagal šį Susitarimą suplanuotoms liberalizavimo priemonėms bei laipsniškam Albanijos muitų teisės aktų derinimui su Bendrijos *acquis*.
2. Bendradarbiaujant tinkamai atsižvelgiama į prioritетines sritis, susijusias su Bendrijos muitinės srities *acquis*.
3. 6 protokole nustatytos Šalių abipusės administracinės pagalbos taisyklės muitinės srityje.

98 STRAIPSNIS

Mokesčiai

1. Šalys bendradarbiauja mokesčių srityje, įskaitant priemones, kurių tikslas – toliau reformuoti mokesčių sistemą ir pertvarkyti mokesčių administravimą siekiant užtikrinti mokesčių surinkimo veiksmingumą ir kovoti su sukčiavimu mokesčių srityje.
2. Bendradarbiaujant tinkamai atsižvelgiama į prioritetines sritis, susijusias su Bendrijos mokesčių ir kovos su žalinga mokesčių konkurencija sričių *acquis*. Šiuo atžvilgiu Šalys pripažįsta, kad svarbu didinti skaidrumą bei keisti informacija tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Albanijos, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas mokesčių vengimo ar jų nemokėjimo prevencijos priemonėms įgyvendinti. Be to, nuo šio Susitarimo įsigaliojimo Šalys tarpusavyje konsultuojasi, siekdamos panaikinti žalingą mokesčių konkurenciją tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Albanijos, kad būtų užtikrintos nešališkos galimybės verslo apmokestinimo srityje.

99 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas socialinėje srityje

1. Vykdydamos intensyvesnę ekonomikos reformą ir integraciją, Šalys bendradarbiauja skatindamos Albanijos užimtumo politikos reformą. Bendradarbiaujant taip pat siekiama remti Albanijos socialinės apsaugos sistemos taikymą prie naujų ekonomikos ir socialinių reikalavimų, tikslinti Albanijos teisės aktus dėl moterų darbo sąlygų bei lygių galimybių ir gerinti darbuotojų saugą bei sveikatos apsaugą, atskaitos tašku laikant Bendrijoje nustatytą apsaugos lygį.
2. Bendradarbiaujant bus tinkamai atsižvelgiama į šios srities Bendrijos *acquis* prioritetines sritis.

100 STRAIPSNIS

Lavinimas ir mokymas

1. Šalys bendradarbiauja siekdamos kelti bendrojo ir profesinio mokymo bei lavinimo lygį Albanijoje, įskaitant jaunimo politikos ir darbo sritis. Aukštojo mokslo sistemų prioritetasis – pasiekti Bolonijos deklaracijoje nustatytus tikslus.

2. Šalys taip pat bendradarbiaus siekdamos užtikrinti visų lygių lavinimosi ir mokymosi galimybes Albanijoje, nediskriminuojant pagal lytį, rasę, etninę kilmę ar religiją.
3. Atitinkamomis Bendrijos programomis ir priemonėmis bus prisidedama prie Albanijos švietimo ir mokymo sistemų ir veiklos atnaujinimo.
4. Bendradarbiaujant tinkamai atsižvelgiama į šios srities Bendrijos *acquis* prioritetines sritis.

101 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kultūros srityje

Šalys įsipareigoja skatinti bendradarbiavimą kultūros srityje. Šiuo bendradarbiavimu, *inter alia*, siekiama didinti asmenų, bendrijų ir tautų abipusį supratimą ir pagarbą. Šalys taip pat įsipareigoja bendradarbiauti ir skatinti kultūros įvairovę, visų pirma remdamosi UNESCO Konvencija dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo.

102 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas garso ir vaizdo pramonės srityje

1. Šalys bendradarbiauja vystydamos garso ir vaizdo pramonę Europoje bei skatindamos bendrai kurti kino ir televizijos sričių produkciją.
2. Bendradarbiavimas gali apimti, *inter alia*, žurnalistų ir kitų žiniasklaidos profesionalų mokymo programas bei priemones ir viešąją bei privačiąją techninę pagalbą žiniasklaidai, siekiant sustiprinti jos nepriklausomumą, profesionalumą ir ryšius su Europos žiniasklaida.
3. Albanija derina tarpvalstybinės transliacijos turinio reguliavimo politikos kryptis su atitinkamomis Bendrijos politikos kryptimis ir derina savo teisės aktus su Bendrijos *acquis*. Albanija skiria ypatingą dėmesį klausimams, susijusiems su intelektinės nuosavybės teisių į programas ir transliacijas palydovu, antžeminiiais dažniais bei kabeliais įsigijimu.

103 STRAIPSNIS

Informacinė visuomenė

1. Bendradarbiavimas sutelkiamas visų pirma prioritetinėse srityse, susijusiose su Bendrijos *acquis* informacinės visuomenės atžvilgiu. Bendradarbiavimu daugiausiai remiamas laipsniškas Albanijos politikos krypčių ir teisės aktų šioje srityje derinimas prie atitinkamų Bendrijos politikos krypčių ir teisės aktų.

2. Šalys taip pat bendradarbiauja siekdamos toliau ugdyti informacinę visuomenę Albanijoje. Bendrieji tikslai – rengti visuomenę skaitmeniniam amžiui, pritraukti investicijas ir užtikrinti tinklų bei paslaugų sąveiką.

104 STRAIPSNIS

Elektroniniai ryšių tinklai ir paslaugos

1. Bendradarbiavimas sutelkiamas visų pirma prioritetinėse srityse, susijusiose su Bendrijos *acquis* šioje srityje.
2. Šalys ypač stiprina bendradarbiavimą elektroninių ryšių tinklų ir susijusių paslaugų srityje, siekdamos pagrindinio tikslo – kad po metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Albanija perimtų Bendrijos *acquis* šiuose sektoriuose.

105 STRAIPSNIS

Informacija ir ryšiai

Bendrija ir Albanija imasi reikalingų priemonių informacijos mainams skatinti. Pirmenybė teikiama toms programoms, kuriomis siekiama plačiau visuomenei skleisti bendrą informaciją apie Bendriją, o labiau specializuotą informaciją – profesinėms Albanijos grupėms.

106 STRAIPSNIS

Transportas

1. Šalių bendradarbiavimas yra sutelktas prioritetinėse srityse, susijusiose su Bendrijos transporto srities *acquis*.
2. Bendradarbiaujant pirmiausia galima siekti pertvarkyti ir atnaujinti Albanijos transporto rūšis, gerinti laisvą keleivių ir prekių judėjimą, didinti galimybes patekti į transporto rinką ir pasinaudoti teikiamomis paslaugomis, įskaitant uostus ir oro uostus, remti įvairiarūšių infrastruktūrą, susijusių su pagrindiniais transeuropiniais tinklais, plėtrą, ypač stiprinti regionų ryšius, taikyti panašius į Bendrijoje taikomus veiklos standartus, vystyti Albanijos transporto sistemą, kuri atitiktų Bendrijos sistemą ir būtų su ja suderinta, ir gerinti su transportu susijusią aplinkosaugą.

107 STRAIPSNIS

Energetika

Šalių bendradarbiavimas yra sutelktas prioritetinėse srityse, susijusiose su Bendrijos energetikos srities *acquis*, prireikus įskaitant branduolinės saugos aspektus. Bendradarbiaujant vadovujamasi rinkos ekonomikos principais, bendradarbiavimas yra pagrįstas pasirašyta regionine Energijos bendrijos steigimo sutartimi siekiant palaipsniui integruoti Albaniją į Europos energetikos rinką.

108 STRAIPSNIS

Aplinkosauga

1. Šalys plėtos bei stiprins bendradarbiavimą gyvybiškai svarbioje kovos su aplinkos blogėjimu srityje, kad būtų skatinamas aplinkos tvarumas.
2. Bendradarbiavimas sutelktas visų pirma prioritetinėse srityse, susijusiose su Bendrijos *acquis* aplinkosaugos srityje.

109 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos srityje

1. Šalys skatina bendradarbiavimą civilinių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos srityse, remdamosi abipuse nauda bei atsižvelgdamos į turimus išteklius ir į atitinkamas galimybes dalyvauti tam tikrose jų programose, užtikrindamos reikiamą intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugą.
2. Bendradarbiaujant tinkamai atsižvelgiama į prioritetines sritis, susijusias su Bendrijos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtos *acquis*.
3. Bendradarbiaujama pagal konkrečius susitarimus, dėl kurių deramasi ir kurie priimami kiekvienos šalies nustatyta tvarka.

110 STRAIPSNIS

Regionų ir vietos bendradarbiavimas

1. Šalys stengiasi stiprinti bendradarbiavimą regionų ir vietos plėtros srityje, siekdamas skatinti ekonomikos raidą ir mažinti regionų skirtumus. Ypatingas dėmesys skiriamas pasienio, tarptautiniam ir regionų bendradarbiavimui.
2. Bendradarbiaujant tinkamai atsižvelgiama į prioritetines sritis, susijusias su Bendrijos regionų vystymo *acquis*.

111 STRAIPSNIS

Viešasis valdymas

1. Bendradarbiavimo tikslas – užtikrinti veiksmingo ir atskaitingo viešojo valdymo raidą Albanijoje, ypač remti teisinės valstybės kūrimą, tinkamą valstybės institucijų darbą visų Albanijos gyventojų naudai ir sklandžią Europos Sąjungos ir Albanijos santykių plėtrą.
2. Bendradarbiaujant šioje srityje didžiausias dėmesys skiriamas institucijų kūrimo procesui, įskaitant skaidrios ir nešališkos įdarbinimo tvarkos kūrimą ir įgyvendinimą, žmogiškųjų išteklių valdymą, karjeros galimybes viešųjų paslaugų srityje, tęstinį mokymą ir viešojo valdymo etikos principų skatinimą, ir el. vyriausybei. Bendradarbiaujama centrinės ir vietos administracijos lygiu.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINIS BENDRADARBIAVIMAS

112 STRAIPSNIS

Siekdama įgyvendinti šio Susitarimo tikslus ir laikydamasi 3, 113 ir 115 straipsnių reikalavimų, Albanija gali gauti Bendrijos finansinę paramą subsidijų ir paskolų forma, įskaitant Europos investicijų banko paskolas. Bendrijos pagalba ir toliau priklauso nuo 1997 m. balandžio 29 d. Bendrųjų reikalų tarybos išvadose nustatytų principų ir sąlygų įgyvendinimo, atsižvelgiant į stabilizacijos ir asociacijos procese dalyvaujančių šalių metinės peržiūros rezultatus, į Europos partnerystes ir į kitas Tarybos išvadas, ypač susijusias su derinimo programos laikymusi. Albanijai teikiama pagalba priklauso nuo nustatytų poreikių, pasirinktų prioritetų, gebėjimo įsisavinti bei gražinti ir nuo ekonomikos reformos ir pertvarkymo priemonių.

113 STRAIPSNIS

Finansinei paramai subsidijų forma taikomos atitinkamame Tarybos reglamente nustatytos veiklos priemonės, vadovaujantis ilgamečiu preliminarium planu, kurį Bendrija tvirtina pasikonsultavusi su Albanija.

Finansinė parama gali būti teikiama visiems sektoriams, kuriuose vyksta bendradarbiavimas, ypatingą dėmesį skiriant teisingumo, laisvės ir saugumo, teisės aktų derinimo ir ekonomikos vystymo procesams.

114 STRAIPSNIS

Albanijos prašymu ir esant ypatingam poreikiui Bendrija, suderinusi su tarptautinėmis finansų institucijomis, gali svarstyti galimybę išimties tvarka suteikti makrofinansinę paramą tam tikromis sąlygomis ir atsižvelgdama į visus turimus finansų išteklius. Ši parama gali būti suteikta, jei tenkinamos Albanijos ir TFV sutarimu patvirtintoje programoje nustatytos sąlygos.

115 STRAIPSNIS

Kad turimi ištekliai būtų optimaliai panaudoti, Šalys užtikrina, kad Bendrijos finansavimas būtų glaudžiai suderintas su finansavimu iš kitų šaltinių, pavyzdžiui, valstybių narių, kitų šalių ir tarptautinių finansų institucijų.

Šiuo tikslu Šalys reguliariai keičiasi informacija apie visus paramos šaltinius.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

INSTITUCINĖS, BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

116 STRAIPSNIS

Įsteigiama Stabilizacijos ir asociacijos taryba. Jos užduotis – prižiūrėti šio Susitarimo taikymą ir įgyvendinimą. Ji posėdžiauja atitinkamu lygiu reguliariai ir, kai to reikalauja aplinkybės, nagrinėja visus svarbius su šiuo Susitarimu susijusius ir visus kitus dvišalius ar tarptautinius abiem Šalims svarbius klausimus.

117 STRAIPSNIS

1. Stabilizacijos ir Asociacijos Tarybą sudaro Europos Sąjungos Tarybos bei Europos Bendrijų Komisijos nariai ir Albanijos vyriausybės nariai.
2. Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato savo darbo tvarkos taisykles.
3. Stabilizacijos ir asociacijos tarybos nariai gali būti atstovaujami pagal darbo tvarkos taisyklėse nustatytas sąlygas.
4. Stabilizacijos ir asociacijos tarybai pagal jos darbo tvarkos taisyklių nuostatas paeiliui pirmininkauja Bendrijos ir Albanijos atstovas.

5. Stabilizacijos ir asociacijos tarybos darbe stebėtojo teisėmis dalyvauja Europos Investicijų Bankas, kai svarstomi su juo susiję klausimai.

118 STRAIPSNIS

Siekiant šio Susitarimo tikslų, Stabilizacijos ir asociacijos taryba įgaliojama priimti Susitarimo taikymo sričiai priklausančius sprendimus šiame Susitarime numatytais atvejais. Sprendimai Šalims yra privalomi, ir jos imasi reikalingų priemonių jiems įgyvendinti. Stabilizacijos ir asociacijos taryba taip pat gali teikti reikalingas rekomendacijas. Ji rengia sprendimus ir rekomendacijas Šalių sutarimu.

119 STRAIPSNIS

Kiekviena Šalis Stabilizacijos ir asociacijos tarybai perduoda bet koki su šio Susitarimo taikymu ar aiškinimu susijusį ginčą. Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali spręsti ginčą priimdama vykdytiną sprendimą.

120 STRAIPSNIS

1. Stabilizacijos ir asociacijos tarybai pareigas vykdyti padeda Stabilizacijos ir asociacijos komitetas, kurį sudaro Europos Sąjungos Tarybos bei Europos Bendrijų Komisijos atstovai ir Albanijos atstovai.
2. Darbo tvarkos taisyklėse Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato Stabilizacijos ir asociacijos komiteto pareigas, įskaitant Stabilizacijos ir asociacijos tarybos posėdžių rengimą, taip pat nustato Komiteto veiklos tvarką.
3. Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali deleguoti Stabilizacijos ir asociacijos komitetui bet kuriuos savo įgaliojimus. Šiuo atveju Stabilizacijos ir asociacijos komitetas priima sprendimus pagal 118 straipsnyje nustatytas sąlygas.
4. Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali nuspręsti įsteigti kitus specialius komitetus ar įstaigas, kurie padėtų vykdyti jos pareigas. Darbo tvarkos taisyklėse Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato tokių komitetų ar įstaigų sandarą bei pareigas, taip pat nustato jų veiklos tvarką.

121 STRAIPSNIS

Stabilizacijos ir asociacijos komitetas gali steigti pakomitečius.

Iki pirmųjų metų po šio Susitarimo įsigaliojimo dato pabaigos, Stabilizacijos ir asociacijos komitetas įsteigs reikalingus pakomitečius, kad šis Susitarimas būtų tinkamai įgyvendinamas. Spręsdamas dėl pakomitečių steigimo ir nustatydamas jų kompetenciją, Stabilizacijos ir asociacijos komitetas deramai atsižvelgs į tinkamo su migracija susijusių klausimų sprendimo svarbą, ypač šio Susitarimo 80 ir 81 straipsnių nuostatų įgyvendinimo ir ES veiksmų plano Albanijai ir kaimyniniams regionams stebėsenos atžvilgiu.

122 STRAIPSNIS

Įsteigiamas Stabilizacijos ir Asociacijos Parlamentinis Komitetas. Jame susitinka ir nuomonėmis keičiasi Albanijos Parlamento ir Europos Parlamento nariai. Jo posėdžiai vyksta paties Komiteto nustatytu periodiškumu.

Stabilizacijos ir Asociacijos Parlamentinį Komitetą sudaro Europos Parlamento ir Albanijos parlamento nariai.

Stabilizacijos ir Asociacijos Parlamentinis Komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles.

Stabilizacijos ir Asociacijos Parlamentiniam Komitetui pagal jo darbo tvarkos taisyklių nuostatas paeiliui pirmininkauja Europos Parlamentas ir Albanijos Parlamentas.

123 STRAIPSNIS

Pagal šį Susitarimą kiekviena Šalis įsipareigoja užtikrinti, kad kitos Šalies fiziniams ir juridiniams asmenims, nediskriminuojant savų piliečių atžvilgiu, bus suteikta galimybė kreiptis į kompetentingus Šalių teismus bei administracijos įstaigas ir ginti savo asmenines bei nuosavybės teises.

124 STRAIPSNIS

Jokia šio Susitarimo nuostata Šaliai neužkertamas kelias imtis bet kokių priemonių:

- a) kurias ji laiko reikalingomis tam, kad būtų užkirstas kelias atskleisti informaciją, kuri pakenktų jos esminiams saugumo interesams;
- b) susijusių su ginklų, amunicijos ar karinių medžiagų gamyba ar prekyba arba su gynybos tikslais būtiniais tyrimais, kūrimu ar gamyba, jeigu šiomis priemonėmis nepabloginamos specialios karinės paskirties neturinčių produktų konkurencijos sąlygos;
- c) kurias ji laiko esminėmis savo saugumui užtikrinti, jei kiltų rimti vidaus neramumai, kurie darytų įtaką įstatymų ir tvarkos palaikymui, jei kiltų karas ar atsirastų rimta tarptautinė įtampa, grėšianti karu, ar vykdant prisiimtus įsipareigojimus palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą;

125 STRAIPSNIS

1. Šio Susitarimo galiojimo srityse ir nepažeidžiant jokių jame išdėstytų ypatingų nuostatų:
  - Bendrijos atžvilgiu Albanijos taikomais susitarimais visiškai nediskriminuojamos valstybės narės, jų piliečiai, bendrovės ar įmonės;
  - Albanijos atžvilgiu Bendrijos taikomais susitarimais visiškai nediskriminuojami Albanijos piliečiai, bendrovės ar įmonės.
2. 1 dalies nuostatomis nepažeidžiama Šalių teisė taikyti atitinkamas jų mokesčių teisės aktų nuostatas mokesčių mokėtojams, kurių padėtis jų gyvenamosios vietos atžvilgiu yra nelygiavertė.

126 STRAIPSNIS

1. Šalys imasi visų reikalingų bendrųjų ar ypatingųjų priemonių įsipareigojimams pagal šį Susitarimą įvykdyti. Jos užtikrina, kad būtų pasiekti šiame Susitarime nustatyti tikslai.
2. Jeigu viena Šalis mano, kad kita Šalis neįvykdė įsipareigojimo pagal šį Susitarimą, ji gali imtis tinkamų priemonių. Prieš imdamasi tokių priemonių, išskyrus ypatingos skubos atvejus, ji pateikia Stabilizacijos ir asociacijos tarybai visą svarbią informaciją, reikalingą padėčiai išsamiai iširti, kad būtų rastas Šalims priimtinas sprendimas.

3. Renkantis priemonės, pirmenybė turi būti teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai trukdo veikti šiam Susitarimui. Apie šias priemones nedelsiant pranešama Stabilizacijos ir asociacijos tarybai ir, jei kita Šalis reikalauja, Stabilizacijos ir asociacijos taryboje dėl šių priemonių vyksta konsultacijos.

127 STRAIPSNIS

Šalys susitaria vienos Šalių prašymu nedelsiant tinkamu lygiu pradėti konsultacijas, per kurias būtų aptartas bet koks su šio Susitarimo aiškinimu ar įgyvendinimu susijęs klausimas ir kiti svarbūs Šalių tarpusavio santykių klausimai.

Šio straipsnio nuostatos nedaro jokios įtakos ir nepažeidžia 31, 37, 38, 39 ir 43 straipsnių.

128 STRAIPSNIS

Kol piliečiams ir ekonominių operacijų vykdytojams pagal šį Susitarimą nebus suteiktos lygiavertės teisės, šiuo Susitarimu nedaroma jokia įtaka jų teisėms, suteiktoms pagal dabartinius vienai ar daugiau valstybių narių ir Albanijai privalomus susitarimus.

129 STRAIPSNIS

I – V priedai ir 1, 2, 3, 4, 5 bei 6 protokolai yra neatskiriama šio Susitarimo dalis.

2004 m. lapkričio 22 d. pasirašytas Europos bendrijos ir Albanijos Respublikos Pagrindų susitarimas dėl Albanijos Respublikos dalyvavimo Bendrijos programose bendrųjų principų ir jo priedas yra neatskiriama šio Susitarimo dalis. Pagrindų susitarimo 8 straipsnyje numatyta patikrinimą vykdys Stabilizacijos ir asociacijos taryba, turinti įgaliojimus, jei reikia, iš dalies keisti Pagrindų susitarimą.

130 STRAIPSNIS

Šis Susitarimas sudarytas neribotam laikotarpiui.

Bet kuri Šalis gali denonsuoti šį Susitarimą, pranešusi apie tai kitai Šaliai. Šis Susitarimas netenka galios po šešių mėnesių nuo tokio pranešimo datos.

131 STRAIPSNIS

Šiame Susitarime terminas „Šalys“ reiškia, pirma, Bendriją ar jos valstybes nares arba Bendriją ir jos valstybes nares, pagal atitinkamus jų įgaliojimus, ir, antra, Albaniją.

132 STRAIPSNIS

Šis Susitarimas taikomas, pirma, teritorijose, kuriose taikomos Europos bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartys tose sutartyse nustatytais sąlygomis, ir, antra, Albanijos teritorijoje.

133 STRAIPSNIS

Europos Sąjungos Tarybos generalinis sekretorius yra šio Susitarimo depozitarius.

134 STRAIPSNIS

Šis Susitarimas yra sudarytas dviem egzemplioriais kiekviena oficialia Šalių kalba; visi šie tekstai yra autentiški.

135 STRAIPSNIS

Šalys ratifikuoja arba tvirtina šį Susitarimą laikydamosi joms įprastos tvarkos.

Ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentai atiduodami saugoti Europos Sąjungos Tarybos Generaliniam sekretoriatui. Šis Susitarimas įsigalioja pirmąją antrojo mėnesio dieną po paskutinių ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentų atidavimo saugoti datos.

136 STRAIPSNIS

Laikinasis susitarimas

Jei, dar neužbaigus šiam Susitarimui įsigaliooti būtinų procedūrų, tam tikrų šio Susitarimo dalių nuostatos, ypač nuostatos, susijusios su laisvu prekių judėjimu ir atitinkamos nuostatos transporto srityje, įgyvendinamos pagal Bendrijos ir Albanijos laikinąjį susitarimą, Šalys susitaria, kad tokiomis aplinkybėmis šio Susitarimo IV antraštinėje dalyje, Susitarimo 40, 71, 72, 73 ir 74 straipsniuose bei Susitarimo 1, 2, 3, 4 ir 6 protokoluose bei atitinkamose 5 protokolo nuostatose terminas „šio Susitarimo įsigaliojimo data“ reiškia atitinkamo laikinojo susitarimo įsigaliojimo datą pirmiau minėtose nuostatose išdėstytų pareigų atžvilgiu.

137 STRAIPSNIS

Nuo įsigaliojimo dienos šis Susitarimas pakeičia 1992 m. gegužės 11 d. Briuselyje pasirašytą Europos ekonominės bendrijos ir Albanijos Respublikos susitarimą dėl prekybos bei komercinio ir ekonominio bendradarbiavimo. Tai nedarys jokios įtakos Šalių teisėms, pareigoms ar teisiniam statusui, įgytiems to susitarimo vykdymo laikotarpiu.